



„Talán ettől is más a fentebb említett, mai, 21. századi történet, mint a bibliai, mert legelsősorban ez hiányzik a közéletből, a politikából: az a meghatározó lépés, a bátorság, amikor egy-egy megbotlott személy vagy közösség ki tudja mondani tisztán, érthetően: »vétkeztem, és bánom, őszintén bánom.«”
„Nem ismerem” ▶ 3. oldal

„A harmincegy tagországot számláló nemzetközi lepramissziós szervezetben hazánk az egyetlen kelet-közép-európai tagállam. Egyedülálló a részvételünk abból a szempontból is, hogy Magyarországnak önálló projektjei vannak.”
Negyvenéves a Magyar Lepramisszió ▶ 5. oldal

„Amikor Jézus nagypénteken meghalt a kereszten, ellen-ségei és tanítványai egyaránt úgy gondolták, hogy küldetése kudarcot vallott...”
Főpapi áldozat ▶ 9. oldal

Nagyheti nyitány ▶ 2. oldal
Sekrestyeimádság ▶ 2. oldal
Ékes rendben ▶ 4. oldal
Nyolcadik evangélikus borfesztivál ▶ 4. oldal
Azúr vagy az Úr? ▶ 6. oldal
Melléklet: ÚTTITÁRS – magyar evangéliumi lap



Április 10-én volt a premierje hazánkban az *Isten Fia* című amerikai mozifilmnek. A 2004-ben készült *A passió* óta Christopher Spencer rendezése az első nagyszabású alkotás, amely szélesvásznos kelti életre Jézus – evangéliumokból ismert – alakját; és csaknem ötven év óta az első, amely Jézus Krisztus teljes életútját bemutatja. (Képünk a Jézus Jeruzsálembé történő bevonulását megelevenítő jelenetből való.) ▶ Nagyheti összeállításunk a 8–9. oldalon

Korábbi tabutémákat is tárgyaltak a történelemtanárok aszódi konferenciáján

Tizenhárom evangélikus iskolából érkeztek történelemtanárok április 4-én Aszódra, az Evangélikus Petőfi Gimnáziumba, ahol első ízben, hagyományteremtő jelleggel tartották meg az evangélikus iskolák történelemtanárainak első konferenciáját. A rendezvény szervezője, dr. Péterfi Gábor köszöntőjében a szakmai párbeszéd fontosságát emelte ki. Utalt arra, hogy tavaly ősszel – tantárgygondozói kinevezését követően – ennek jegyében tartotta fon-

tosnak felkeresni az evangélikus iskolák munkaközösség-vezetőit. Regionális találkozók keretében, az ország öt pontján vitatták meg a történelemtanítással kapcsolatos főbb kérdéseket. Részben az itt felvetődött javaslatok adták keretét az aszódi tanácskozásnak. Így került az előadások témái közé az új történelem-kerettanterv, valamint a helyi tantervekben az iskolák saját mozgásterének kérdése. Emellett a tantárgygondozó a rendszerváltozást

megelőzően tabutémáknak számító kérdésekre is fontosnak tartotta ráirányítani a figyelmet. Három „cím” került így a programba: Trianon és a határon túli magyar közösségek, a pártállami titkosszolgálat és az evangélikus egyház kapcsolata, valamint az 1989 előtt elhallgatott történelmi momentumok felszínre hozatalában viszonylag új módszernek számító *oral history*.

▶ Folytatás a 3. oldalon

„Szükségből bőség”

Az országos evangélikus hittanverseny gyülekezeti országos döntője Albertiben

▶ Jézus közelében a szükségből bőség is lehet, ahogyan a kenyérszaporításról szóló csodatételben olvashatjuk – fogalmazott Túri Krisztina lelkész április 5-én, a XXIII. országos evangélikus hittanverseny gyülekezeti országos döntőjének nyitóáthítán. Az egyházunk országos irodájának gyermek- és ifjúsági osztálya (GYIO) által szervezett, gyermeknap programokkal összekötött alkalmon a gyülekezeti csapatok Albertiben mérhették össze tudásukat.



▶ Folytatás a 7. oldalon

Útvonaltervezés

■ OROSZ GÁBOR VIKTOR

„Tamás erre így szólt hozzá: »Uram, nem tudjuk, hova mégy: honnan tudnánk akkor az utat?« Jézus így válaszolt: »Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, csakis én általam.«” (Jn 14,6–7)

Honnan tudnánk az utat, ha nem ismerjük a célt? – kérdezi Tamás. Hova menjünk? – kérdezik az emberek, akik hosszú időn át követték Jézust, akik közül sokan feladták mindenüket, és Jézusnál biztonságra lettek. Mindannyian érzik: valami egészen megváltozott...

A tanítványok sejtik, hogy valaki búcsúzik, és ez a valaki nem akar ki, hanem az, akire egész létüket rábízták, akinek körében otthonosan érezték már magukat. Ha otthonosságuk biztosítéka, a Mester távozik, akkor az nagyon rémisztő, kellemetlen, mert bizonytalanság marad utána. Éppen ezért kérdezik arról az útról, amelyet megtéve hozzá juthatnak majd: Hol keressünk? Hol találunk majd rád? Melyik út az, amely hozzád vezet?

Több statisztika is készült egyházzal kapcsolatban az elmúlt egy évtizedben, negatív és pozitív eredménnyel. Jölehet a lélekszám csökken, de akik tagjai a gyülekezeteknek, azok szorosabban kötődnek közösségükhöz, mint korábban. Ugyanakkor egyre fogy azoknak a fiataloknak a száma, akik családjukban látták és átéltek az „evangélikus életstílust”, akik bibliai történeteken nőttek fel. Vajon tudják-e egyáltalán a mai fiatal felnőttek, szülők, hogy mennyire jó az életet úgy élni, hogy fő irányát és medrét a kereszténység adja?

Gyülekezeteinkben, több-kevesebb sikerrel, arra törekszünk, hogy a fiatalokat megnyerjük Krisztus számára. Modernséget kínálunk, közvetlenséget, igyekszünk kielégíteni azokat a mai igényeket, amelyek az otthonosság érzetét adják egyházunkban – számukra is. Mások viszont a jól megszokott liturgiához ragaszkodnak, amely magában hordozza az évszázadok illatát, kellemét és biztonságát.

Hogyan találhatjuk meg az utat? – kérdezzük ma mi is, akik ugyanannak a Jézusnak a segítségével tájékozódunk, mint akkor a tanítványok. Merre menjünk, hová tartunk? Hogyan lenünk a helyes útra, amikor az emberek olyan eltérő, sokszor egymással szemben álló elvárásokkal tekintenek ránk?

Heinrich Bedford-Strohm bajor püspök a helyzetet a következőképp próbálja értelmezni: milyen szép is lenne, ha az életünk útján is használhatnánk valami olyat, mint a Google maps útvonaltervező – beírjuk, honnan hová akarunk eljutni, és az megtervezné helyettünk a helyes útvonalat.

De vajon mit írunk be egyházunk élete esetében kiindulópontként? Hol tartunk most? Még élő gyülekezetek, lelkes, de öregedő egyháztagok; intenzív állami támogatás; a Szélerózsán sok

a fiatal, negyven alatti átlagéletkor a lelkési karban. De még izgalmasabb kérdés talán a cél: hová akarunk eljutni? A válasz erre nagyon is egyszerű: nyitott egyház, amely a szeretetet nemcsak sugározza, de a gyengéért síkra is száll; kedvet ébreszt a kereszténységhez, anyagilag független, autentikus, megbízható, otthonos, karitatív, a társadalmi életben aktív szerepet vállaló.

Ha mindez megvan, akkor kezdődhet is az útvonaltervezés. Akár két alternatív megoldást is kaphatunk: az egyik lehet gyorsabb, a másik pedig szebb tájakon átvezető.

Bedford-Strohm ugyanakkor felhívja a figyelmet a fenti gondolkodásmódban rejlő csapdákra. Vajon egy ilyen tervezőprogram lenne a megoldás? A kiszámított és alaposan előkészített útvonaltervezés? Vajon jobb lenne egy tárgyra, egy lélek nélküli dobozra bízni mindent? Megspórolni a kérdéseket, a vitákat, az útkeresést? Tudnánk-e egyáltalán, hogy mit jelent a kiengesztelődés, ha nem lennének konfliktusaink? Lemondhatunk-e azokról az emberekről, akik velünk együtt az utat keresik, de nem találják, mégis az útkeresés során vagyunk igazán együtt? Mi lenne az úttal a közös keresése nélkül?

A tévedéseinkről legszívesebben előre lemondanánk, holott sokszor azokból következik a legnagyobb megújulás. Mikor rábukkanunk egy csodaszép tisztásra, egy eldugott vendéglőre vagy forrásra... Tudnám-e, hogy Jézus feltámadásának örömhíre hogyan erősíti meg, ha a keresztet nem ismerem?

Ami a személyes életünkre igaz, az érvényes az egyházra is: az út és a cél egymástól nem választható külön. Világossá válhat, hogy mi a központi mondanivalója Jézus tanítványokhoz intézett mondatának: „Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, csakis én általam.” (Jn 14,6) „Jézus az út és cél egyszerre!” – jegyzi meg a bajor püspök. Az út ugyanakkor az igazság és maga az élet is! A Biblia megbízhatóbb partner az úton, mint a Google maps.

A Szentírás arról az útról beszél, amelyen Isten végighaladt népével. A Biblia szól a sötétségről, amelyet Jézussal együtt próbált, és beszél a világosságról, amelybe ez a sötétség beletorkollik. Ezért ismerhetjük azt is, amit a Biblia a mi életünk számára is releváns módon közvetít!

„Én vagyok az út, az igazság és az élet...” Ahol sok lakás van, oda sok út is vezet! Legyen kedvünk, kintartásunk ezen utak felfedezéséhez, mert az út, az igazság és az élet ugyanabból a forrásból tör felszínre, és ezt a forrást már nem kell keresni, mert megtaláltuk! Ezért bízhatunk a jövőben, amikor Tamás kérdése a mi kérdésünk is, hiszen válasza talált: „Én vagyok az út, az igazság és az élet...” – mondja Jézus.

A szerző lelkész, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Rendszeres Teológiai Tanszékének docense

Oratio œcumenica

Úr Jézus Krisztus! Méltó vagy minden dicsőre és dicsőségre, te mégis az alázat útját választottad, amikor értünk, bűnös emberekért eljöttél erre a földre. Alázatos szeretetedről tesznek bizonyosságot mindazok az események, amelyekre az előttünk álló nagyhéten emlékezünk, köztük arra, hogyan vonult be győztes királyhoz illően Jeruzsálembe. Tudjuk, hogy győzelmet nem e földi életre és nem erre az elmúló világra vívtad ki, hanem túlmutatással veled az öröklét, az üdvösség felé. Mégis már itt a földön örömmel és hálával tölti el szívünket, amit a veszendő emberiségért vállaltál. Végigjártad a keresztutat a királyi ünnepléstől a Golgota megvetéséig, majd a lezárt sír üres sötétjétől a feltámadás győzelmes ragyogásáig. Engedd, Urunk, hogy veled tarthassunk ezen az úton! Hadd boruljunk le ma előtted, mint életünk ura előtt, hozsannát kiáltva a téged ünneplőkkel együtt! Hadd telepedjünk veled egy asztalhoz, amikor tested és véred osztod szét tanítványaid között! Hadd tegyük le bűneinket keresztetd tővébe, és hadd térhessünk vissza a feltámadás örömhírét zengő üres sírhoz halálod harmadnapjának hajnalán!

Add, Urunk, hogy amikor ezen a földön előjáróinkra tekintünk, hasonló módon ne az uralkodni vágyás, hanem az elhivatott szolgálat és a közös jövőnk iránti elkötelezettség jeleit láthassuk! Adj megválasztott vezetőinknek bölcsességet, hogy jó pásztorokként felelős döntésekre jussanak juaik javára!

Add meg a nagyheti reménységet mindazok szívébe, akik ezekben a napokban az élet legnehezebb próbáival, a megélhetés gondjaival, betegségekkel, személyes tragédiákkal, az elmúlás fájdalommal kénytelenek szembeesülni. Adj erőt mindnyájunknak, hogy a te győzelmedből merítve erőt bizalommal tekintünk jövőnkre, és a reménytelenség, a magány és a kudarcélmény helyett az egész világgal együtt a feltámadás felé figyeljünk! Ámen!

SEMPER REFORMANDA



„Jézus pedig hozzájuk fordulván mondta: Jeruzsálem leányai, ne sírjatok én rajtam, hanem ti magatokon sírjatok és a ti magzataitokon» (Lk 23,28). Érettünk szenved. Szünetese tehát nem arra való, hogy siránkozzunk rajta: Krisztus Urunk azt akarja, hogy örvendező hálával, hitvalló magasztalással köszönjük meg kegyelmét, hiszen benne megnyertük bűneink bocsánatát és Isten gyermekei lettünk. Nekünk azonban öröklött természetünk, hogy sírunk, mikor örülnünk kellene s örülnünk, mikor sírunk kellene. Mikor bűneink miatt sírunk kellene – nevetünk, mikor pedig szívből ujjongunk kellene, hogy Krisztus értünk meghalt s nekünk örök életet szerzett – akkor sírunk. Mert vagy lebecsüljük megváltásunk örömét s többre tartjuk a világ gyönyörűségeit, vagy pedig sírunk, panaszkodunk és szeperegünk, mintha Krisztus nem halt volna meg értünk, bűneinkért meg nem fizetett, Isten haragját ki nem engesztelte – s minket a halálból meg nem váltott volna.”

► Luther Márton:

Jer, örvendjünk, keresztények!
(Szabó József fordítása)

BÖJT 6. VASÁRNAPJA (PALMARUM) – ZSID 2,5–9

Nagyheti nyitány

Az egyházi év útmutatása című könyvében dr. Jánossy Lajos virágvasárnap ünnepéről ezt írja: „Vele kezdődik meg a nagyböjti szent idő utolsó hete, a nagyhét, amely egészen más, mint az egyházi év bármelyik időszaka. Hiszen ezen a héten a Krisztus keresztje, egyetlen örökkévaló áldozata, Isten Fiának, a Messiasnak vérehullása, váltságműve egészen a jelenvalóság közvetlenségével ragad meg bennünket. Méltán viseli ez a hét a »szent hét« és a »csendes hét« nevet is. Bárcsak újra ilyen né válhatnék Isten kegyelméből gyülekezeteink életében, és egyedül, hatalmasan prédikálhatna benne a kereszt!”

Virágvasárnap ünnepe az előttünk álló nagyhét nyitánya. Nagyhéten többször fölcsendül Johann Sebastian Bach csodálatos zenei tanúságtétele, a János-passió. Hasonlóan más zeneművekhez, a passiók nyitánya is szerves része a mű egészének. Az Újszövetség tanúságtéveői által írásban ránk hagyott apostoli hagyomány egésze keresztény hitünk és tanításunk mércéje. Ők Jézus földi életének, szenvedésének és kereszt-halálának történetét úgy írták le, hogy húsvét fényének és örömeinek világosságában látták annak minden részletét. Nem önmagában szemlélve, hanem a végkifejletet ismerve nyeri el értelmét a nagyhét nyitánya, virágvasárnap ünnepe is.

Az üdvösségtörténet két szálon fut. Az egyik szál az, ahogyan az ember saját, természetes szemszögéből látja és értelmezi az eseményeket. Izrael népe, a nép ősatyái és prófétái is gyakran kerültek olyan helyzetbe, amely önmagában szemlélve lesújtó volt számukra. Isten, aki olykor a ter-

mészet erőinek uraként, máskor az egyiptomi rabszolgaságból szabadító Úrként adta jelét erejének és hatalmának, néha mintha magára hagyta volna övéit, erejéről és hatalmáról nem adott jeleket. Még Isten embe-reinek is át kellett élniük azt, hogy hallgat az Úr, és mintha arcát is elfordítaná övéiről. Az események önmagukban, az összefüggések látása nélkül még a hit példaképeinek reménységét is megrendítették.

Az üdvösségtörténet másik szálának meglátásához viszont kevés az ember természetes látása és gondolkodása. Ehhez a hit szemé, látása szükséges, amely nem velünk született, bennünk szunnyadó adottság, hanem Isten ajándéka, amelyet a Szentlélek erejével, a Krisztusról szóló beszéd, az evangélium által terem meg bennünk. A hit szemével az önmagukban sokszor értelmetlennek tűnő részleteket egységes és bizonyosan célhoz vezető isteni terv elemeiként láthatjuk.

Az üdvösségtörténet e két szála látszólag ellentétben áll. Ami emberi látásunk és megítélésünk szerint gyengeség, az a hit szemével nézve az isteni irgalom ereje; ami kiszolgáltatottság, az valójában az Istenben való elrejtettség; ami szerintünk ostobaság, az valójában az Isten bölcsessége. Amikor Isten a legtávolabb érezzük és gondoljuk magunktól, ő akkor van hozzánk legközelebb. Ennek az ellentétnek a legmélyebb és egyben legmagasabb pontja a golgotai kereszt és Krisztus kereszt-halála. A keresztfán „az élet halni szállt, s megtörte holta a halált”. (EÉ 189,1)

A Zsidókhöz írt levél hitükben és reménységünkben megfáradó, csüggedt keresztényeknek íródott. Oly-

noknak, mint amilyenek mi magunk is vagyunk. Az egyház kétezer éves tapasztalata, hogy a hit és a reménység mindig akkor fárad meg, amikor az üdvösségtörténetnek csak az egyik, az emberi nézőpontból látható szálát látjuk.

Az előttünk álló nagyhéten Jézus szenvedéstörténetének napról napra megjelenített, a jelenben is érvényes, élő és lelkünkben teremtő, formáló erővel ható eseményeit talán először, de az is lehet, hogy már sokadszor hallgatjuk, olvassuk, elmélkedjük végig.

Kérdés, hogy az üdvösségtörténet e döntő szakaszát a hit szemével szemléljük, vagy csak emberi gondolataink mezsgyéjén haladva. Érdemes megszívlelnünk id. Magassy Sándor gondolatait: „Mai »felvilágosultságunk« birtokában, kétezer éves tapasztalatokkal (és teológiával) a hátunk mögött vajon elmondhatjuk-e, hogy az Emberfiát, vagyis az Úr által elküldött Messiást felismerjük a golgotai kínhalált elszenvedett »Názáretiben«? Nem silányítottuk-e áldozatát szinte a semmivé, amikor kiáltottuk csodadoktornak, a szociális védőháló (segítségünkkel) a világ minden tájára kiterjesztőnek, bölcs tanácsadónak és mindenféle egyébnek, miközben teljesen elfelejtettük, másoknak pedig meg sem tanítottuk, hogy ez az ember Jézus, ez a názáreti zsidó férfiú a mi egyetlen reménységünk, üdvösségünk egyetlen forrása, Istennél egyetlen közbenjárónk?”

Virágvasárnap evangéliumának, de a nagyhét további eseményeinek is kizárólag a húsvéti hit, a Föltámadással való találkozás és személyes közösség öröme adja meg igazi értel-

A VASÁRNAP IGÉJE



mét. Jézus éppen ezért tiltotta meg többször tanítványainak, hogy föltámadása előtt beszéljenek mindarról, amit a Mester mellett átéltek. A Zsidókhöz írt levél bátorító és erősítő sorai is az üdvösségtörténetben fölismeret kettős szál együttállításából merítenek, hiszen arra a Jézusra mutatnak, aki valóságos emberként valóságosan szenvedett a kereszten, ugyanakkor valóságos Istenként minden: az ördög, a bűn és a halál is neki van alávetve.

Miközben gyülekezeteink – hasonlóan a Zsidókhöz írt levél címzettjeihez – ma is tétován és megfáradtan vagy éppen pótcselekvésekkel kísérelve keressük helyüket és szerepüket az életben, virágvasárnap igéje így irányítja figyelmünket egyetlen reménységünkre, Krisztusra: „Ha ugyanis mindent alávetett neki, akkor semmit sem hagyott, ami ne lenne neki alávetve. Most ugyan még nem látjuk, hogy minden uralma alatt áll, azt azonban látjuk, hogy az a Jézus, aki rövid időre kisebb lett az angyaloknál, a halál elszenvedése miatt dicsőséggel és tisztességgel koronázott meg, hiszen ő Isten kegyelméből mindenkiért megízlelte a halált.” (Zsid 2,8–9)

Nagyhét nyitányában a megváltás egész isteni műve megszólal. Hallgassuk, olvassuk nyitott szívvvel, lélekkel.

■ KOVÁCS LÁSZLÓ

Imádkozunk! „Dicsőítünk, Krisztus, aki szenvedtél, / és megváltást bűnből így szerzettél! / Király vagy és Úr vagy örökre. / Tekints szárván minden bűnösre! / Urunk, irgalmazz nekünk!” Ámen. (EÉ 199,1)

Sekrestyeimádság

► Virágvasárnap olyan hét kezdődik, amikor rövid időszakra sok istentisztelet kerül: virágvasárnap, hétközi passióolvasások, nagycsütörtök, nagypéntek, húsvét két napja. Hála Istennek, van még olyan gyülekezet, ahol a nagyhét minden napján van istentisztelet, a kiemelkedő napokon akár több is. Az intenzív liturgikus szolgálatban a lelkészek és a gyülekezetnek még a szokottnál is nagyobb szüksége van a felkészülésre. Ennek csodálatos eszköze a szolgálattevők számára a sekrestyeimádság. (HK)

Egyik szolgálati helyemen – bizonyára nem követendő példaként, nem is kíméletlen, sommás ítéletként, hanem inkább az eklézsia humorának kincstárát gyarapítva – siettek rám hagyományozni sokadik elődöm különös előkészületét az istentiszteletre. A második harangszóra felöltötte a Luther-kabátot. Aztán elővette a sakkablát, és nekiült önmagával játszani. Előfordult, hogy az egyházi lélekszakadva rohant át a templomból a parókiára, és dörömbölt a lelkési iroda ajtaján, mert a gyülekezet már belekezdett az első ének utolsó versszakába...

Erre a képre rávetül az orvosfilmek elmaradhatatlan tartozéka, a műtét előtti bemosakodás képsora. Könyökig beszappanozott kezek, fertőtlenítőszeres tamponok, körömkefe, szinte rituális pedantériával végzett mozdulatok. De nem önmagáért való a protokoll abszolválása, hanem a páciensért való felelősség diktálta tevékenység elmaradhatatlan része.

Az istentiszteleten sem történik kevesebb, mint egy műtőben. Nem oktalan, értelmetlen rivalizálásként, hanem az istentisztelet Jézus Krisztus Urunktól kapott „rangja” előtti alázat erejével mondom, hogy a keresztény egyházban már akkor réges-régen gyakorolták az istentiszteletre való imádságos felkészülést, amikor Semmelweis még életre-halálra menő küzdelmet vívott az orvosi kézmosásért.

Manapság mintha nekünk volna tanulnivalónk. Nem szorulunk másolásra, a magunké lenne illő és üdvösséges megélni.

Az istentiszteletnek van olyan imádságos része, amely nem a gyülekezet egésze körében, hanem magányosan, de ha lehetséges, az együtt szolgálók közösségében történik. Imádságban. Hagyományosan sekrestyeimádságnak nevezzük. Akkor is, ha a templomhoz nem építettek sekrestyét, vagy ha a meglévőt valami egészen másra használják. A hely-

anyiban játszik szerepet, amennyiben biztosítani tudja a csendet és zavartalanul szolgálhat a lelkész, illetve a szolgálatban részt vevők imádságához.

A sekrestyeimádság annak a jele, hogy olyan tevékenység vár a lelkészre és munkatársaira, amelyre Jézus Krisztus adott megbízást, de elvégzéséhez nem elegendő a leggondosabb teológiai képzés, a legragyogóbb szellemi adottság, a leglelküismeretesebb prédikációs felkészülés sem. A hit állapotát is egyedül Isten ismeri. Ha valamikor szegény a lelkész és munkatársai, akkor istentisztelet előtt igazán az. A szegényeknek az irgalomban gazdag Krisztus az egyetlen reménysége. „...használd eszközként, csak el ne hagyj, Uram, mert ha magamra maradok, hamarosan elrontok mindent.” „...Te tetted engem lelkipásztorrá és igehirdetővé, és népednek is szüksége van a tanításra: légy te az én segítóm, és rendeld mellém angyalodat. (...) Jézus Krisztus, Isten Fia, lelkünk Pásztora és Püspöke, küldd el Szentlelkedet, hogy velem munkálkodjék, sőt hogy bennem munkálja az akarást és a cselekvést a te isteni erőd által.”

Liturgikus könyveink bőséges segítséget nyújtanak, hogy a könyörgés szegénységében is az egyház imádságos kincsével élhessenek a szolgálatot végzők. Bizonyos renddel is segítenek, amelyre az általában szűkös idő is szorít. A sekrestyeimádság

RÉGI-ÚJ LITURGIKUS SAROK



„lelkiségét” nem rontja le, ha közben a lelkész elrendezi a liturgikus könyvet, felölti a liturgikus öltönyt, a stólat. Egy trefás kedvű finn lelkész magyar evangélikus rózsafüzérnek nevezte sokgombos fekete istentiszteleti ruhánkat. Öltözve is lehet imádkozni.

A sekrestyeimádság akkor sem magányos imádság, ha egyedül vagy kevesen végzik. Hiszen nagyjából egy időben sok helyen, sok nyelven, sokféle módon, de ezért könyörögnek: „Tekints irgalmasan erre a te házadra, és add kegyelmedet és emberszeretetedet mindazoknak, akik velünk együtt imádkoznak...”

Imádkozunk a sekrestyeimádsággal, hogy ne ezen takarékoskodjunk az idővel! Imádkozunk a sekrestyeimádsággal, hogy a meghallgatás reménysége és öröme legyen szegénységünk vigasztalása! Imádkozunk imádkozó társakért meg azért is, hogy se a sekrestyeimádságot végzők, se a gyülekezet ne felejtsek, hogy az istentisztelethez a sekrestyeimádsággal együtt a végén mondott „Deo gratias” („Istennek legyen hála”) is hozzátartozik!

■ FEHÉR KÁROLY

Korábbi tabutémákat is tárgyaltak a történelemtanárok aszódi konferenciáján

► Folytatás az 1. oldalról

Nyitó előadásában *Pröhle Gergely*, a Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelője elmondta: régi álma valósult meg azzal, hogy az evangélikus iskolákban tanító történelemtanárok konferenciát szerveztek. Kiemelte, hogy evangélikus történelem ugyan nincs, de az evangélikus szellemiség mégiscsak átadható annak a tizenötezer diáknak, akik nap mint nap megfordulnak intézményeikben. Ebben a munkában átlagon

gélíkus egyház az egyetlen szervezet, amely következetesen foglalkozik a pártállami titkosszolgálat és az egyház kapcsolatával.

Mirák Katalin történész az evangélikus tényfeltáró bizottság tagjaként bontotta ki előadásában az utóbbi témakört. Az ügynökkérdésre térve kiemelte, hogy az igazán fontos döntéseket a pártszervek hozták meg, nem a tartóztársaktól eredt a „megfigyelés”. Ezzel együtt is a 2005 óta tartó feltárásból látszik, hogy a magyar állambiztonság 1945 és 1990

A Rákóczi Szövetség főtítkára azt mutatta be, hogy a közel húsz ezer tagot számláló civil szervezet miként próbál híd szerepet betölteni a határon túli magyar közösségek és az anyaország között. Kiemelte, hogy a magyar és történelem szakos tanároknak a nemzeti identitás kialakítása szempontjából kulcsszerepük van. *Csáky Csongor* örömmel számolt be arról, hogy a Rákóczi Szövetség tagjainak közel fele középiskolás, az évente ezer új belépő átlagéletkora pedig huszonegy és fél év. A fiatalok

Dr. Katona András történész a történelem tantárgy helyét mutatta be az új *Nemzeti alaptantervben*. Az előadó elnöke volt az új követelményrendszert megalkotó történelem-kerettantervi bizottságnak.

Fekete Bálint, az Eötvös Loránd Tudományegyetem történész doktorandusza a filmhíradók szerepére fókuszált előadásában, arra a kérdésre keresve a választ, hogy a tanórákon miként használható ez a forrástípus. Az előadó felhívta a figyelmet arra, hogy ez a könnyen elérhető bázis (*filmhíradokonline.hu*) kiválóan használható a történelemórákon elemzés céljából, persze a forráskritika szempontrendszerét itt sem kerülheti meg a pedagógus.

Debrődiné Dobóczy Mária, az Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium történelemtanára arra a kérdésre kereste a választ, hogy a helyi tantervekben miként szerepeltethető az iskola- és helytörténet. E témának az adott aktualitást, hogy tavaly minden magyarországi iskola felülvizsgálta tantervét, és minden tantárgy esetében maradt tízszázaléknyi mozgásteret, amelyet saját témák beépítésével is kitölthettek a pedagógusok. Kiderült, hogy Aszódon a történelemtanárok ezt az időkeretet a Galgamente, a város és az iskola történetének megismertetésére szánják, ezzel is azt üzenve, hogy a lokálpatrióta elköteleződés érték.

Koncz István és *Rácz Zoltán* szintén az aszódi evangélikus középiskola tanáraitól kaptak szót. Mindketten egy országos pályázat iskolai tapasztalatairól számoltak be. Az *Emlékpontok – „Mondd el, hogy tudjuk!”* elnevezésű projektben 2010 és 2011 folyamán hatvan kilenc magyarországi középiskola vett részt. Az elké-

szült három ezer-kétszáz interjúból ötvenet – Debrődiné Dobóczy Mária, Koncz István, Rácz Zoltán és dr. Péterfi Gábor koordinálásával – az aszódi evangélikus középiskola diákjai készítették.

Koncz István – aki egyben a konferenciának helyet adó intézmény igazgatóhelyettese is – az interjúk készítésének kulisszatitkaiba avatta be a hallgatókat: milyen volt a munkamegosztás a projektben részt vevő történelemtanárok között, hogyan sikerült a kiválasztott diákokat bevonni ebbe az izgalmas vállalkozásba.

Rácz Zoltán rövid bejátszással kezdte előadását. Az interjúrészlet azt mesélte el, hogy egy kilencven év felett járó idős asszony miként emlékezik vissza az első bécsi döntésre. Több felvidéki falu lakóihoz hasonlóan ők is magyar zászlót varrtak, hogy ezzel köszöntsék a bevonuló magyar csapatokat. Két cseh katona emiatt rálőtt a házukra, de szerencsésükre senki sem sérült meg a dulakodás közepette. Ez is történelem, személyes történelem, amelyen keresztül talán közelebb hozható a múlt a mai fiatalokhoz.

Az *oral history* módszertanát követő pályázat nem írta elő kötet szerkesztését, az aszódi evangélikus iskolában azonban könyv született e vállalkozásból, címe: *A huszadik század emlékezete a Galga mentén* (L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2012).

A nyolc előadást kiscsoportos beszélgetések követték, zárásként pedig a csoportvezetők összegezték az elhangzottakat. Ebből kiderült, hogy a jelen lévő pedagógusok igénylik, hogy évről évre legalább egy alkalommal találkozzanak, s kicseréljék tapasztalataikat hivatásuk főbb kérdéseiről.

■ P. G.



BODA BENCE FELVÉTELE

felüli a történelemtanárok felelőssége. A Külügyminisztérium helyettes államtitkári posztját is betöltő előadó szerint ennek a szellemiségnek egyszerűen kell, hogy része legyen a hagyomány tisztelése, a modernitásra való nyitottság és a tolerancia.

Az ügynökműlttel foglalkozó tényfeltáró bizottság munkáját üdvözölve Pröhle Gergely hangsúlyozta, hogy ma Magyarországon az evan-

között (más egyházakhoz hasonlóan) az evangélikus egyházi életnek is szinte minden területére beférkőzött. Külön dossziét kapott a gyermekotthon alapító *Keken András*, aki épp a konferenciának helyet adó Galgamenti városban érettségizett. (Kétként 1950-ben az Államvédelmi Hatóság letartóztatta, hogy ezzel is zsarolja az *Ordass Lajos* püspök ügyét tárgyaló egyházi különbírókat.)

megszólításában szerepe van számos programjuknak. Példaként említette a sátoraljai helyi középiskolás tábor, valamint a diákutaztatási programot, melynek keretében nemzeti ünnepünkön anyaországi és határon túli magyar középiskolások találkozhatnak. A szervezet alapértékeinek a kereszténység mellett a nemzeti összetartozást említette meg a főtítkár.

„Nem ismerem”

Tisztelt olvasóim, azon ma már szinte senki sem botránkozik meg, hogy „felelősnek” mondott politikuskok ahelyett, hogy intéznék az ország sorsát, szemrebbenés nélkül, rutinosan hazudoznak „reggel, délben, éjjel és este”. Ígéretnek – főleg kampány idején – fűt-fát, tejjel-mézszel öntözött jólétet, tudva, hogy „ígéret bolondnak öröm”.

Még ennél is szomorúbb, hogy mi, hétköznapi emberek egy kézelgyintéssel intézzük el, ha nyilvánosságra kerül, hogy országos pártok vezető emberei loptak, sikkasztottak, csaltak, vagy a mai divatnak megfelelően „offshore-oztak”, ide-oda sétáltatva csillagászati összegeket ismeretlen bankszámlákon. Az utóbbi időben botrány botrány után bukott ki a megnyíló titkoszekerényekből, eldugott széfekből, s a közvélemény fásult rezignáltsággal veszi tudomásul a megmásíthatatlan, nyers valóságot, a kőbe vésett „törvényt”: aki közel van a fazékhoz, annak belelóg a keze, néha könyökig, de sokszor vállig is beleér.

A dolog úgy fest, hogy a mai, zsidó-kereszténynek vélt értékrendünkben különösen hiányzik a *Tízparancsolat* egyik-másik tétele. Sokak tudatából, lelkiismeretéből törölték ezeket az alapvető fogalmakat – vagy tán meg sem voltak soha?!

Valaki mondta nekem régebben – jól emlékszem, kétkedve hallgattam –, hogy Románia a világ egyik leggazdagabb országa, mert a történelmi emlékezet óta itt mindig lopták a közvagyon, ma is fáradhatatlanul lop-

ják, s még mindig van kiapadhatatlan mennyiségű lopnivaló. Ez nálunk – minden túlzás nélkül – nemzeti sporttá nőtte ki magát, s ha Európa-vagy világbajnokságot tartanának, akkor biztos éremesélyesek volnánk, vagy legalábbis mindenképpen statisztikai listavezetők.

Nem sorolni, listázni szeretném az esetek sokaságát, amelyek itt Romániában – de Magyarországon is – igen rossz fényt vetnek a politikai osztály megítélésére; nem is az az érdekes, hogy meddig lehet sülyedni a mocskba, hanem valami más foglalkoztat ennek kapcsán. Nevezetesen az előbb említett kategóriának a jelleme, emberi minősége. A Simon Gábor botrányosozat kapcsán leginkább az lepott meg, hogy mennyire igaz a régi, izes magyar mondás, mely szerint „sz...nak s kárnak nincs gazdája”.

Amikor nyilvánosságra került, kibomlott ország-világ előtt az úgynevezett Simon-botrány, és a nyilvánosság tudomást szerzett a külföldi bankszámlákról, adózatlan jövedelmekről, hamis útlevelekről, kétes vagyonynyilatkozatokról s tudom is én, még milyen igazán érdekes, ahogy a korábbi párttársak, barátok, elvtársak, kollégák egytől egyig valami kóros amnéziában, felejtésben kezdtek el szenvedni. Hirtelen nem ismerték többé a szegyenletesen megbukott társukat. Azoknak, akik tegnap még – mikor egy párt országos alelnöki székében ült – ajnározták, körülrajongták, vagy éppen összekacsintottak velem,

mára már semmi közük hozzá. Amint hangoztatják, ez az eset a delikvens kizárólagos magánügye, a pártnak, a közösségnek az égvilágon semmi, de semmi köze az egészhez, őket, a régi cimborákat sem jogi, sem erkölcsi felelősség nem terheli.

Jól emlékszem még arra a pártállami filozófiára, amely szerint bárki tévedhet, de a párt soha. A megdöbbenő számomra az volt, amikor láttam bilincsbe verve, megalázottan, görnyedve menni rendőrök kíséretében ezt az elbukott embert, megfosztva minden emberi méltóságtól, ahogy a többiek otthagyták, ahogy szemrebbenés nélkül elfordulnak tőle, nem ismerik többé, mert nem bírják elviselni a bűzét, szennyét. Szinte mintegy varázsszóra mindenki megnyomta a *delete* (magyarul *törlés*) gombot a lelki számítógépén.

Ez az utólagos „nem tudom, nem ismerem, nincs közöm hozzá” játék kísértetiesen emlékeztet egy bibliai epizódra, valami nagyon jellemző, gyáva, aljas, emberi vonásra. Jézus ott állt elfogva, megkötözve, megalázva a főpap házában udvarán, a tanítványok pedig gyáván megfutamodtak, otthagyták a szeretet Mestert. Péter – tudjuk – távolról követte, sőt ott ólálkodott az udvaron, elvegyülve a tömegben. Az árnyékból, a kulisszák védelmében, relatív biztonságban tudva magát „messziről” figyelte az eseményeket. Egy szolgáló azonban felismerte és rámutatva ezt mondta: „*Ez is vele volt!*” Péter ekkor pánikszerrőn tagadni kezdett: „*Asszony, nem*

ismerem őt!”, s még kétszer ugyanezt tette, tagadott: „*Ember, nem tudom, mit beszélsz... nem én vagyok!*”

Amikor felismerték, amikor színt kellett volna vallania, közösséget vállalni Jézussal, akkor feltört belőle a nagyon is emberi gyengeség, a félelem, a gyávaság, az önző menekvési ösztön. Szemrebbenés nélkül megtagadta az Urat – nincs közöm, „*nem ismerem őt, nem tudom!*”

A kakas megszólalása után Jézusával találkozott tekintete. Péter Jézus szemébe nézett, és egyszeriben keservesen sírni kezdett. Sírt, mert rettenetesen bántotta a bűne, gyávasága, megbertelensége, mert valahol mélyen megszólalt lelkiismerete.

Az őszinte bűnbánatnak óriási megtisztító ereje van. Erőt ad a tényekkel való őszinte szembenézésre, a szó kimondására, a dolgok elrendezésére, a megtisztulásra. De ehhez szükség van hívó bátorságra, arra, hogy merjünk Jézus szemébe nézni, bátorság kell, vagy szinte vakmerő bátorság kimondani őszintén, tisztán, érthetően a szót, hogy „bánom, őszintén bánom”. Péter „*keserves sírásra*” fakadt.

Talán ettől is más a fentebb említett, mai, 21. századi történet, mint a bibliai, mert legelső sorban ez hiányzik a közéletből, a politikából: az a meghatározó lépés, a bátorság, amikor egy-egy megbotlott személy vagy közösség ki tudja mondani tisztán, érthetően: „vétkeztem, és bánom, őszintén bánom”. Félnek felnézni, félnek Isten szemébe nézni, lehúzott baseball-

ÉGTÁJOLÓ



sapkával vonulnak némán, lehorgasztott fejjel. A cinkosok pedig, mint Ádám és Éva, bujkálnak, s szemrebbenés nélkül hártanak minden erkölcsi felelősséget. Mindig a másik a vétkes, az a gyógyó. A mai Péterek pedig folytatják gyalázatos színjátékukat, az örökös, hazug „nem ismerem, nem tudom, nincs közöm hozzá”-kat. Nem tudnak, nem mernek Jézus szemébe pillantani, onnan meríteni erőt, bátorságot a megtisztulásra, a továbblépésre, a felemelkedésre.

Ma sajnos elmarad, egyre inkább elmarad a *ránézés*, de egymás szemébe sem merünk nézni. A lelkiismeret pedig nem sír keservesen, nem sír egyáltalán, mert nincsen hangja, néma, süket és érzéketlen, talán már nem is létezik...



Adorjani Dezső Zoltán püspök Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház

Ékes rendben

Tisztelgő sorok a nyugdíjas papnék és papnők idei csendesnapjáról

Nem szoktunk különösebb jelentőséget tulajdonítani a számoknak. A nyugdíjas és özvegy papnék és lelkésznők évenként megrendezett csendesnapja végeztével azonban különös öröm tölthette el D. Szebik Imréné nyugalmazott püspöknek asszonyt. „Tegnap 53-an voltunk” – küldte el sms-ben a jó hírt a Budapest-Deák téri egyházközség gyülekezeti termében április 5-én megtartott találkozó másnapján.



A SZERZŐ FELVÉTELE

Miért is van jelentősége a létszámnak? Annak boldog tudata van ebben, hogy ennyi idősebb papné testvérnek ad még erőt az Úr az utazáshoz, egy ilyen alkalmon való részvételhez. Nem olyan magától értetődő ez. S talán ezért is érzi úgy egy „kívülálló”, aki még aktívan szolgál az egyházban, hogy a csendesnap értéke magában a találkozásban van.

Minden esztendőben gyertyagyújtással indul a nap. Imádságban azokról emlékeznek meg a résztvevők, akik az előző évi csendesnap óta elhunytak. „Fönn a csillagok felett... Boldog lelkek zengenek...” – hangzott idén is az ének. Nagy bizonyossággal ez a már nyugalomba vonult szolgálattevők részéről. Aki Isten szerint látja az elmúlást, az nem végnak látja, hanem egy új dimenzióba, az Isten országába való megérkezésnek. Ezért élheték át az ideai papnétalálkozó résztvevői is ezt a minden értelmet felülhaladó békességet és közös örömet.

A mennyei cél felé indulás előtt nem árt elrendezni földi dolgainkat sem. A papnécsendesnap idején témáját egyik énekünk sora adta: „Add, házamat jól elrendezem!” (EÉ 513,3) De ahogyan

a nyitóáhitatban Molnár Lilla Budahegyvidéken szolgáló hatodéves teológus emlékeztetett, Isten nem elretenteni akar a testi halállal, hanem éppen arra tanít, hogy ő az új kezdet ura. Ő felemel, megelégit, felüdít – miként az aznapi igeverss hangzott Jeremiás prófétától (Jer 31,25).

Délelőtt Zászkaliczky Zsuzsanna művészettörténész azt mutatta be, hogy Isten miként rendezte el „saját házában”, vagyis az egyháznak az életét. Előadása beleillett ennek az esztendőnek – amely egyházunkban a *reformáció és kultúra éve* – a tematikájába. Evangélikus Országos Múzeumunk tudományos munkatársa rész-karokkal, oltárképekkel illusztrálta, hogyan használták fel Luther és követői a vizuális kultúrát a reformáció tanításainak népszerűsítésére.

Délután Sárkány Tiborné nyugalmazott lelkész beszélt a nap mottójául szolgáló énekversről. Előadása élénk beszélgetésbe torkollott. Elsősorban arról, hogy a bűn által rendezetlenné vált világban hogyan lehetünk eszközök ahhoz, hogy az emberek visszaláthassanak az Istennel való harmóniához, ennek gyümölcsként pedig a felebaráttal való békés együttéléshez, azaz – ahogyan az egyik papnéféj (nyugdíjas lelkész) fogalmazott – a kozmosz ékes rendjéhez. (A görög *koszmosz* szó jelentése ugyanis ez: „rend, dísz, ékesség.”) Ehhez a gyönyörűséghez járult hozzá a néhány hónapja nyugdíjba vonult Kapi Zoltán lelkész felesége, Mária, aki hegedűjátékával kétszer is színesítette a rendezvényt.

Az alkalom e sorok írójának, a találkozózt „hivatalból” szervező női missziói lelkésznek az áhítatával zárult, akit idén is lenyűgözött a nyugdíjas papnék és szolgálattevők aktív hite, élő reménysége. A záróének versora pedig különös hangsúlyt kapott a másnapi választásokra készülő: „Áldd meg hazánk, áldd meg népünk!” (EÉ 291,2)

■ B. PINTÉR MÁRTA

Lelkész és lírikus Lébényben

▶ D. Szebik Imre nyugalmazott püspök és Fenyvesi Félix Lajos költő személyében kedves vendégek érkeztek böjt 4. vasárnapján a lébényi evangélikus gyülekezetbe. A délelőtti istentiszteleten – Jn 6,48–59 alapján – a püspök hirdette az ígét szülővárosa gyülekezetének. Arról szöveg, hogy böjtben is van okunk az örvendezésre, mert Jézus, az élet kenyerre mindig velünk van, vigasztal és táplál minket. Az úrvacsorában mindezt át is élhette a gyülekezet.

Az istentisztelet végén Koháry Ferenc helyi lelkész köszöntötte a püspököt nemrégiben ünnepelt hetvenötödik születésnapja alkalmából. A gyülekezet nevében Unger Melinda virágcsokrot nyújtott át D. Szebik Imrénének. A püspök elmondta, hogy mindig nagy örömmel jön szülővárosába, és hálás Istennek a jó egészségért, amellyel szolgálhat.

A délután folyamán a kultúrházban jött össze az érdeklődők népes serege, hogy megismerhesse Fenyvesi Félix Lajos költőt és írásait. A mintegy húsz kötetet magáénak tudó poétát D. Szebik Imre mutatta be a jelenlévőknek, egyúttal néhány fogós kérdést is feltéve a számára.

Az *Evangélikus Életben* is rendszeresen publikáló Fenyvesi Félix Lajos lebilincselő módon beszélt életéről, szülővárosáról, Hódmezővásárhely-

ről, érzékletesen kibontva a hallgatóság előtt, hogy milyen nagy szerepe volt az ottani, művészettel és becsületességgel átitatott környezetnek abban, hogy elindulhatott a versírás útján. Négysorosok hozták meg neki az első elismerést *Vas Istvántól*, utána következett a mindent meghatározó ismeretség, majd barátság *Weöres Sándorral*, akit mesterének tekintett. Nagy megrendüléssel beszélt politikailag üldözött és tragikusan fiatalon elhunyt testvéréről, *Fenyvesi László* evangélikus lelkészről is.

A költő *Egy régi templomra* című kötetéből *Steininger Adél* tanár olvasott fel verseket.

A délután szeretetvendégséggel és e sorok írójának Jn 12,24 alapján tartott áhítatával zárult.

■ KOHÁRY FERENC

Versengő nedűk – fülemilével

Nyolcadik evangélikus borfesztivál Révfülöpön

▶ János evangéliumának utolsó fejezetében a nagy halfogás története szerint Péter és társai százötvenhárom halat fogtak ki. A bibliai szakaszt nem az teszi aktuálissá, hogy Révfülöp vízparton van, hiszen ez eddig is így volt, hanem az a tény, hogy az április 4–6-án az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban megrendezett országos evangélikus borfesztiválon idén rekordmennyiségű nevezés volt: százötvenhárom mintát kellett a zsűrinek megítélnie...

Amíg a nagyteremben a megnyitót és az első előadásokat hallgatták a résztvevők, a háttérben a borok besorolása és beosztása zajlott, hogy a négy asztalnál dolgozó bírálók a szakmai szabályok szerint ténykedhessenek.

A nyolcadik evangélikus borfesztivál nemcsak a nagyszámú nevezés miatt volt „történelmi” (eddig száz-húsz nevező számított a felső határnak), hanem azért is, mert „átlépte az országhatárt”. Bár a muravidéki delegációnak az utolsó pillanatban le kellett mondania a részvételt, Burgenlandot képviselte az őrszigeti gyülekezet.

Péntek este Györe Dániel, az Agrárgazdasági Kutatóintézet tudományos segédmunkatársa tartott – statisztikai adatokkal bőségesen alátámasztott – előadást a magyar borpiac szerkezetéről. Dr. Solt Pál, a Legfelsőbb Bíróság volt elnöke a „borban az igazság” alapelvétől indulva az igazság kérdését elemezte – mi az igazság, illetve a keresztyén ember számára ki is az igazság – *Arany János A fülemile* című versének jogi megközelítésével, alaposan, mégis elegáns könnyedséggel.

A révfülöpi evangélikus borfesztivál egyik állandó előadója dr. Brzsil József, a Pannon Egyetem keszthei Györgikon Karának docense. Ez alkalommal borait bemutatva illusztrálta is a régi fajtákról mondottakat.

Este a hagyományos bormustra zajlott, a termelői büszkeség, a szakmai észrevételek és az esélylatogatások sajátos egyensúlyának köszönhetően békés légkörben.

A szombat reggeli nyitó áhítat után dr. Urbán András szakmai fővédnök mutatta be a bírálókat, és elevenitet-



KISS TAMÁS FELVÉTELE

te fel mindenki számára a besorolás szempontjait. A szakmai zsűrizéssel párhuzamosan az érdeklődők is megköszönthették az egy-egy szakmai asztal által tesztelt mintákat.

Amíg a bírálatok összesítése és az oklevelek nyomtatása zajlott, kora délután Somlai Ferenc budakeszi borász a budai vörös újraélesztéséről szólt. Ezután – meglepetésprogram-

ként – az *Ümmögő* együttes érkezett az oktatási központba Gömböcz Róbert vezetésével. A répelaki fiatalok néptánc- és énekműsorukkal kápráztatták el a jelenlévőket.

Módos Ernő szekszárdi borász előadásában a szekszárdi borvidék sorsán keresztül mutatta be, miként alakult a magyar borászat helyzete az elmúlt évtizedekben.

A sokak által várt eredményhirdetés során hét nagyaranyérem is gazdára talált. Vacsora után oldott hangulatban folyt az értékelés értékelése, s idén talán nem is fogalmazódott meg ellenvélemény a döntésekkel szemben.

Vasárnap természetesen úrvacsorai istentisztelet zárta az alkalmat

■ L. P.

Budapestre látogat a neves amerikai Wartburg kórus

Az utóbbi években örvendetes fejlődésen mentek keresztül egyházunk amerikai kapcsolatai. Az Amerikai Evangélikus-Lutheránus Egyház (ELCA) Északkelet-iowai Egyházkerületének 2010-es megkeresése nyomán olyan folyamat van kibontakozóban, amelynek végén reménységünk szerint a bajor és a finn testvérkapcsolatunkhoz hasonló partnerségi szerződést írhatunk majd alá a nem túl távoli jövőben.

2011 júliusában Fabiny Tamás külügyekért felelős püspök látogatott el Iowába, majd 2013 májusában a Steven Ullestad püspök vezette amerikai delegáció ismerkedett egyházunk életével, sokrétű szolgálati területeivel. Időközben gyülekezetek ifjúsági csoportjai vették fel a kapcsolatot egymással az óceán két oldalán.

Ez év jelentős állomása pedig az iowai Wartburg kórus közelgő látogatása és koncertje lesz.

Az énekkar az 1852-ben alapított Wartburg College professzionális kórusa. Ez az intézmény az amerikai evangélikusok egyik nagy múltú főiskolája, amelyet az eisenachi Wartburg váráról neveztek el, ahol Luther németre fordította az *Újszövetséget* (1521–1522). Ugyancsak Wartburg várában élt *Árpád-házi Szent Erzsébet* (1207–1231), akinek nevét jól ismerik, és emlékét híven ápolják nemcsak Thüringiában, hanem az iowai Wartburg College-ban is.

A Wartburg kórust 1937-ben alapították. Az évtizedek során jelentős nemzetközi elismertségre tettek szert;

a világ minden tájáról számos zene-szerző kérte fel őket műveik premier bemutatására. Számos nívós és előkelő helyen koncerteztek már a Fehér Háztól a Carnegie Hallig, Dél-Afrikától Európa számos országáig. Idei európai turnéjukon hazánkon kívül ellátogatnak még Olaszországba, Németországba, Franciaországba, Szlovákiába, Romániába, valamint Törökországba is. Tizennyolc helyen lépnek majd fel, koncertet adnak például a velencei Szent Márk-bazilikában, illetve Wartburg várában is.

Ebbe a sorozatba illeszkedik tehát április 29-én, kedden 18 órától a rákospalotai evangélikus gyülekezet nagytemplomában (Régi Főti út 73.) felcsendülő kiváló muzsika is.

■ LÁSZLÓ VIRGIL



Emlékezés évtizedek csodáira

Negyvenéves a Magyar Lepramisszió

► Furcsának tűnhet az olvasók számára, hogy a Magyar Lepramisszió megalakulásának negyvenedik évfordulós ünnepségéről szóló beszámolót ezzel a mondattal kezdjük: jó érzés volt ezen az alkalmon magyarnak lenni! Április 6-án, a parlamenti választás napjának délutánján a budapesti Református Skót Misszió zsúfolásig telt templomában adtak hálát a világ minden tájáról érkezett külföldi vendégek és a hazai gyülekezetek képviselői azért, hogy 1974-ben Magyarország is csatlakozott az egyik legszörnyűbb betegségben szenvedők megsegítésére alakult szervezethez.



Riskóné Fazekas Márta (balra) bemutatja a külföldi vendégek egy csoportját

Már az is büszkeséggel tölthette el a hallgatóságot, hogy a hazai misszió nem a jómódból indult. Isten lelke azonban a szocialista érában, a hetvenes évek nehéz külső körülményei között is meg tudta ragadni a már akkor is korosabb református lelképásztort, Dobos Károlyt, hogy energiáját a leprások gyógyításának támogatására szánja. Szívós elszántsággal asszonyok százait nyerte meg, hogy fáslikat, takarókat kössenek az Afrikában vagy éppen Indiában szenvedő betegeknek. Szorgalmazta, hogy a különböző felekezetekben imaközösségek jöjjenek létre, így teremtvé meg a leprások közötti szolgálat spirituális hátterét.

Riskóné Fazekas Márta, a Magyar Lepramisszió igazgatója ünnepi beszámolójában minderről úgy beszélt, mint Isten hatalmának jeléről. Az Úr nem a körülményeket nézi, hanem azt, hogy mire tudja használni emberi eszközeit. És Isten a magyarokon keresztül csodákat vitt véghez...

A harmincegy tagországot számláló nemzetközi lepramissziós szervezetben hazánk az egyetlen kelet-közép-európai tagállam. Egyedülálló a részvételünk abból a szempontból is, hogy Magyarországnak önálló projektjei vannak. Ez azt jelenti, hogy a Magyar Lepramisszió nem más (nyugati) szervezettel karöltve, hanem csupán a

hazai adományokra támaszkodva végzi a volt leprabetegek közötti szolgálatát a kínai Jünnan tartományban.

Az ünnepség végén bemutatott diaképek híven tettek tanúbizonyságot arról, hogy a helyreállító plasztikai műtéteknek köszönhetően miként váltak sokan ép emberré, s hogyan lehettek a korábban kitaszítottak ismét teljes jogú tagjaivá társadalmunknak. Ez bizony csoda, az Isten munkája!

Ebben a hálás örömben osztoztak mindazok, akik az ünnepi alkalmon megszólaltak. Aaron Stevens helyi lelkésznek, valamint Kapi Zoltán evangélikus lelkésznek, a Magyar Lepramisszió elnökének köszöntő szavai után elsőként Balog Zoltán emberierőforrás-miniszter levelét olvasták fel, aki – református lelképásztorként – a bibliai leprások gyógyításának történetére is emlékeztette az egybegyűlteket. A betegségből való szabadulás egyben kapu is – írta. Olyan, amelyen keresztül eljuthat az örömhír, a Jézusban található gyógyulás üzenete is a szenvedőkhöz.

Érdekes módon a külföldi vendégek közül többen is a „magyar lelkiséget” emelték ki köszöntőjükben. A lepramisszió korábbi munkatársai közül többen is Dobos Károlyval kapcsolatos élményeiket osztották meg az ünneplő gyülekezettel. Sokan utaltak arra, hogy mit jelent a magyarok rész-

vétele a nemzetközi szervezet életében. A hallgatóság számára nem lehetett kétséges, hogy ez bizony nem kis mértékben Riskóné Fazekas Márta igazgató érdeme, aki a helyi adománygyűjtések szervezésén túl rendkívüli energiával vesz részt a tagországokkal való együttműködésben.

Ken Martin, az idén fennállásának száznegyvenedik évfordulóját ünneplő Nemzetközi Lepramisszió elnöke Dobos Károlyval 1990-ben történt első találkozását idézte fel. Az akkor már idős magyar lelképásztor e szavakkal köszöntötte: „Isten hozott a szabad országban.” S hogy ez az elnyert szabadság nem resttette a hazai lepramissziót, hanem új lehetőségek megragadására készítette, azt bizonyította sok tagország képviselőjének elismerő szava: „A magyaroktól sokat tanulunk.”

Az ünnep fényét emelte a külföldiek jelenléte. Érdemes felsorolni, mely országok képviseltették magukat: Ausztrália, Belgium, Franciaország, Mianmar, Mozambik, Nigéria, Egyesült Királyság (Skócia), Svájc, Új-Zéland.

A Magyar Lepramisszió felekezeti közeli, így a történelmi egyházak püspökei is köszöntötték az egybegyűlteket. Kátón István nyugalmazott egri segédpüspök levélben, Szabó István református főpásztor pedig szóban. Evangélikus részről a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke képviselte egyházunk vezetőjét. Szemerei János az Úrmató aznapi igéjét idézte arról, hogy Jézus szolgálni jött (Mt 20,28). Rámutatott: ha bennünk is megvan ez a lelkiület, akkor tud Isten használni minket.

Az ünnepi alkalmon hirdették ki a gyermekek számára kiírt rajzpályázat eredményét. A Szántó Sándor festőművész által vezetett bírálóbizottság a pályázatra érkezett háromszáznyolcvan alkotásból tizenháromat jutalmazott, amelyeket ki is állítottak a templomban elhelyezett paravánon.

S bár az alkalom elején hangzott el, most mégis e beszámoló végén álljon egy kiragadott igeverb abból a zsolnárból, amelyet Kovács Gergely budapest-pesthidegkúti református lelképásztor, a Dobos Károly utolsó szolgálati helyén munkálkodó utód olvastott fel: „A kik szabadításra vágyódnak, hadd mondhassák mindig, hogy nagy az Úr!” (Zsolt 40,17b)

■ BPM

A hajólada

E természetes tárgy atyánkfiait csecsemőkora óta szolgálja. Most szobájának díszé, tisztos iparosok keze munkája, amolyan békebeli műremek. Sokan megcsodálták már, színházi emberek alkuadtak is rá – valamelyik nagyoperetthez kerestek ilyet –, szép summát ígérve érte, de nem válna meg tőle semmi pénzért. Két virágkosár díszleg tetején, s a magasba nyúló zöldlek alatt szokott olvasgatni meg tűnődni múltbéli dolgokon.

Réges-régi utazóláda, 93 × 53 × 63 centiméteres, jó arányú, feketére festett, rézpántokkal és veretekkel megerősített, sarkai enyhén legömbölyítve, erős bőrfogantyúit meg használat után az oldalához lehet simítani. A biztonsági zár alatt cégjelzéses felirat (MENDEL TRUNX, Steel Gard), belül pedig, a vászonborítóra firkantva egy név: Ida Kallay. Ez volt a századélel konténer – derül atyánkfia –, ilyen ládáknak vitték-hozták értékeiket, ruháimukat az úvilági utazók.

Nem tudni, hányszor kelhetett át az óceánon, ám utolsó útja egy amerikai magyar hazatérését szolgálta, aki – mint később többször is felemlítette – kéz alól, egy holland „illetőtől” vásárolta valamikor a húszas évek közepén. Hazánkfia aztán a kint gyűjtött pénzből itthon kisebb birtokot vett, gazdálkodott, s mivel sokat látott, nagy időt megélt, okos embernek ismerték, hát bíróvá választották.

No, ebben a faluban látta meg a napvilágot atyánkfia éppen a múlt század közepén! Apja segédjegyző volt ugyanitt, bíró uram meg kedvelte a jóra való fiatalembert, s mikor áthelyezték a közeli községbe – vb-tikárra „előléptetve” a tanácsrendszert kezdetekor –, neki ajándékozta hajókofferét, hogy legyen miben vinni, tárolni s őrizni a gyermek meg a fiatalasszony dolgait. Neki már úgysem kell, gyerekiük sincs, ki megörökölné. A láda aztán minden további költözéskor (ebből több is volt) hasonló célokra szolgált. Mikor atyánkfia szülei végre megállapodtak, kopottasan s rangját veszítve kötött ki a láda az éléskamrában,

benne tároltak minden égtől védendőt – lisztől a háziszóttos zsákokig.

Mióta a szülőket is átvitte a révész ama nagy vízen, azóta atyánkfia tulajdonolja. Nemrég kicsinosította, szinte olyan, mint új korában volt – dicsérték is vendégei a legutóbbi névén. Miután, némi noszogatóra, vázolta a láda „biográfiáját”, majd mindenki előállt valami hasonló történettel – dédnagypapa Doxa órájáról, mely 1902-ben pontossági világrekordot tartott, vagy nagypapa tajték-pipájáról (némi derével emlékezve a pipász pedagógiai célú használatára is), egy sétatálcáról, melyet valamelyik dédnagynéninél felejtett



A SZERZŐ FELVÉTELE

egyik hódolója még a boldog békeidők Magyarországnak.

Épp azon tűnődik atyánkfia, szortírozva a benne tárolt téli holmikat, vajh ki is lehetett az az Ida Kallay, s hogyan kerülhetett az egykori utazó – nevéből ítélve nemesi származású hölgy – ládája végül, több kézen át, szülőfaluja bírójához.

Lám, néha magántörténelmünk is van olyan izgalmas, mint a népeké vagy birodalmaké...

■ OZSVÁTH SÁNDOR

► A Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium adott otthont április 4-én a Magyarországi Református Egyház Ökogyülekezeti Tanácsa, illetve a Magyarországi Evangélikus Egyház Ararát Munkacsoportja által Az éltető víz a Bibliában és ökológiai jelentősége napjainkban címmel megrendezett országos természetvédelmi versenynek. A szervezők szándéka, hogy a kerestvény fiatalok gondolkodásmódjában minél inkább összekapcsolódjon a hit és a környezettudatos felelősségvállalás kérdése.

A második alkalommal meghirdetett versenyre három evangélikus és két református középiskolás csoport küldte be jelentkezését az ország különböző pontjairól. A részvétel egyik feltétele volt, hogy a háromfős csapatok előzőleg egy-egy önálló projektötletet valósítsanak meg, és azt dokumentálják is valamilyen formában. (Ezt a dokumentációt a jelentkezéssel egyidejűleg be is kellett küldeni.)

A péntek délutáni verseny több részéből állt, és négyfős ökumenikus

zsűri döntött az eredményről. Először a projektet kellett szóban is bemutatniuk a csapatoknak. Talán ez volt a megmérettetés legizgalmasabb része, hiszen a tanulóknak a téma iránti elkötelezettségét, lelkesedését és kreativitását egyaránt tükrözte.

Az idei téma – kapcsolódva az előző évi teremtésünnepphez – az éltető víz volt, így a megvalósítandó ötleteknek is a vízhez kellett kötődniük. Két esetben a diákok az iskolájukhoz, a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnáziumhoz közeli település, Aparhant patakjának, illetve a Bonyhád Börzsöny nevű városrészeiben található forrás szeméttől, száraz gallyaktól való megtisztítását vállalták. Már a helyszín kiválasztása során is sok hasznos és érdekes ismerettel gazdagodtak a tanulók, a Vörösmarty-forrás felkutatása során például irodalomtörténeti vonatkozások is előkerültek. (Mint ahogy a neve is mutatja, e forrásnál Vörösmarty Mihály valószínűleg több íz-

Az éltető víz

Lezajlott a II. országos teremtésvédelmi verseny

ben is megfordult, miközben a Perczel családnál nevelésködtött.)

Két esetben egy-egy iskolai tanulmányút eredményeit és élményeit foglalták össze a jelentkezők: a kecskeméti református csoport a Kiskunsági Nemzeti Park területén található izsáki Kolon-tónak, a lápi póc birodalmának világát ismertette, a nyíregyházi evangélikusok pedig az Igrice-ér, illetve az Ér-patak kémhatásának és hőmérsékletének vizsgálatát foglalták össze.

A beszámolók igen alaposak voltak szakmailag, bár a zsűri tagjai megjegyezték, hogy jobban örültek volna, ha a résztvevők kifejezetten egy új, önálló feladatot végeztek volna el a versenyre való készülődés során.

A Szolnokhoz tartozó szandaszőlősi református gyülekezet ifisei az újonnan épült gyülekezeti ház – amely érdekes módon egyben ökopont is (!) – esővízgyűjtő rendszerének helyzetét tárták föl, rámutatva, hogy még vannak hiányosságok a

gyűjtőtartály működését és használatát illetően. A csapat esetében külön kiemelendő pozitívum volt, hogy a fiatalok a gyülekezet körében is beszámoltak munkájukról.

A projekt bemutatásakor a résztvevők többségében nagyon ügyesen helyezték igei alapokra az általuk elvégzett feladatot, a Bibliát forgatva számos igehelyet gyűjtöttek, illetve társítottak munkájukhoz, megvalósítva a kezdeményezés célkitűzését: a hit és a környezettudatos gondolkodás összekapcsolását.

A verseny további részében feladatlapot kellett kitölteniük a diákoknak. Ehhez lexikális tudásra és bibliaismeretre egyaránt szükségük volt. Végezetül egy szemléltetőeszközt kellett minél kreatívabban összeállítaniuk a csapatagoknak az előkészített alpanyagok felhasználásával, amely a Föld vízkészletének összetételét és arányait mutatta be.

A különbözőbb jellegű feladatokra kapott pontok meghatározták a csa-

patok sorrendjét. Az első helyezést és a vele járó háromnapos telkibányai (zempléni) tanulmányutat a bonyhádi evangélikus gimnázium Vörösmarty csapata, a másodikat és a vele járó háromnapos Balaton-parti üdülést a „komplex fenntarthatósági mintaprojektet” megvalósító balatonszárszói Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthonban a kecskeméti református Lápi póc csapat, a tárgynyerményekkel járó harmadik helyezést pedig a szandaszőlősi református Záporozó áldás csapat kapta. (A másik két csapat sem maradt jutalom nélkül.)

Ahogy a zsűri elnöke, Victor András egyetemi tanár megjegyezte, remélhetőleg mindnyájan sokat tanultak a verseny során, a lelkesedést pedig továbbviszik és átadják környezetüknek is.

Az eredményhirdetés után egy-egy résztvevő szemében – érthető módon – talán a csalódottság tükröződött, az almafácskát kezében tartó, az élet továbbadását és a teremtett világ felelős megőrzését üzenő Luther-szobor azonban mintha rámosolygott volna a mellette elhaladó fiatalokra...

■ JCSs

Azúr vagy az Úr?

EvÉlet-nyomozás Kosztolányi Dezső
Hajnali részegsége ügyében

Lapunk március 2-i számában közzöltünk tudósítást Udvaros Béla február 20-i budakeszi Kosztolányi-est-jéről. Az Evangélium Színház alapító igazgatója előadásának zárásaként a költő *Hajnali részegség* című versét mondta el, mégpedig egy igen érdekes megjegyzés kíséretében. Szerinte a ma ismert szövegben sajtóhiba van: az utolsó versszakban a „dalolni kezdtem ekkor az azúrnak” helyett „az Úrnak” kellene állnia. Mivel Kosztolányi naplójának gyorsírási részeit éppen a lapunkban (is) haláláig rendszeresen publikáló – evangélikus – Schelken Pálma „fejtette meg”, úgy véltük, érdemes visszatérni hasábjainkon Udvaros Béla felvetésére (aki egyébként közeli barátságban volt Schelken Pálmával).

Lehetséges-e, hogy az „azúr” valóban „az Úr”? – tettük föl a kérdést dr. Szegedy-Maszák Mihály irodalomtörténész akadémikusnak, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Összehasonlító Irodalom- és Kultúratudományi Tanszéke professor emeritusának, aki főszerkesztőként irányítja a Kosztolányi kritikai kiadás munkálatait.

„Szójátékról van szó, de nem hibáról. Az azúr jelkép, és olyan francia versekre utal, amelyeket Kosztolányi nagyon szeretett. A *Hajnali részegségnek* Kosztolányi által kézzel javított levonata a Petőfi Irodalmi Múzeumban van. Kizárt a nyomdhiba” – mondta Szegedy-Maszák Mihály.

A professzor *Az újraolvasás kényszere* című könyvében (Kalligram Kiadó, Pozsony, 2011) külön tanulmányt szentelt a versnek. Ebben olvashatjuk a következőket.

„A záró szakaszban legtöbbször a végét idézik, megfélekedve arról, hogy e résznek a fölütése olyan szembeállítást fogalmaz meg, amely-

nek egyik fele korántsem sugall derülést, inkább az *Ének a semmiről* című költeményt előlegezi meg. [...]

Nézd csak, tudom,
hogy nincsen mibe hinnem
s azt is tudom,
hogy el kell mennem innen,
de pattanó szívem feszítve húrnak
dalolni kezdtem ekkor az azúrnak,

A legutolsó szó mintegy magába sűríti a költemény beszédmódjának lényegét, amennyiben jelentő és jelentett, szó-játék és idézés, saját és idegen nyelv, játékoság és létértelmezés szoros összefüggésére emlékeztet. Egyrészt »az Úrra« céloz, kinek vendége a beszélő, másfelől alighanem egy olyan francia költőnek két 1864-ben keletkezett költeményére utal vissza, kit Kosztolányi feltűnő nyomatékkal idézett utolsó éveiben. A *L'Azur* első szavai az örökévalóval azonosítják a címszó jelentését (»De l'éternel azur«), a *Soupir* (*Sóhaj*) című, tízorosos költeményben pedig az ismétléssel és nagybetűvel kiemelt Azúr »a sosem elérhető« Eszmény jelképe [...]» (387–388. o.)

Az „azúr” ügyében tehát – úgy tűnik – megkaptuk a választ. Szegedy-Maszák Mihály idézett tanulmánya azonban más, nem kevésbé érdekes kérdéseket is felvet a verssel kapcsolatban. Lehetséges, hogy mégis szövegromlásról kell beszélnünk. Az utóbbi évtizedek Kosztolányi-kiadásaiban kérdéses a költemény egyik szavának írásmódja (*batár* vagy *bazár*), és vitatható a vesszők használata is az egyik sorban. Hogy milyen variánsokat vehet számba az irodalomtörténészek, és milyen érvek szólnak az egyes változatok mellett, az is elolvasható *Az újraolvasás kényszere* című kötetben.

■ EÉ

HIRDETÉSEK

Meghívó évfordulós ünnepi istentiszteletra

A Sárszentlőrinci Evangélikus Egyházközség április 21-én, húsvéthétfőn 15 órától emlékezik volt lelkészére, *Csepregi Bélára* születésének századik évfordulóján. Az ünnepi istentiszteleten ígét hirdet *Gáncs Péter* püspök. Szeretettel hívunk minden érdeklődőt ünnepünkre.

A gyülekezet vezetősége

Gusztáv Adolf-ünnep Sopronban

A Gusztáv Adolf-ünnepnek Ausztriában már régóta nagy hagyománya van – idén Sopronban rendezzük meg közös oszták–magyar alkalomként június 14-én.

Ízelítő a programból:

• Istentisztelet *Gáncs Péter* elnök-püspök igehirdetésével • ökumenikus kórustalálkozó • koncertek: *Kocsis Anna* orgonaművész, a pedagóguskórus és a *Hauer Strings* vonószekerek • a „Young-GAF” programjai fiataloknak, gyerekeknek, családoknak – zenei programok (*Crazy Angels*, *Juventus* zenekar), barkácsolás, ládamászás és sok minden más • filmvetítéssel egybekötött beszélgetés a határnyitás huszonötödik évfordulója alkalmából • záróhívat *Manfred Koch* szuperintendens igehirdetésével.

Jelentkezés és bővebb felvilágosítás a soproni evangélikus lelkészi hivatalban (telefon: 99/523-002; e-mail: sopron@lutheran.hu).

Asztali beszélgetés az ügynökkérdésről

Az Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvány a Petőfi Irodalmi Múzeummal együttműködve szeretettel várja az érdeklődőket következő disputájára. Időpont: április 24. (csütörtök) 18 óra. Helyszín: Petőfi Irodalmi Múzeum (1053 Budapest, Károlyi u. 16.).

Disputapartnerek: *Tabajdi Gábor* történész (Országos Széchényi Könyvtár 1956-os Intézet és Oral History Archivum); *Kertész Botond* történész (a Magyarországi Evangélikus Egyház Tényfeltáró Bizottságának tagja). Moderátor: *Galambos Ádám* evangélikus teológus.

Téma: az *ügynökkérdés*. A disputa a múltfeltárásról szól majd, annak értelmezéséről az egyházakon belül és kívül, valamint a pártállam és az egyházak kapcsolatáról, az állambiztonság egyházellenes tevékenységéről.

A rendezvényre a belépődíj felnőtteknek 600 Ft, diákoknak és nyugdíjasoknak 300 Ft. (A belépővel a Petőfi Irodalmi Múzeumot támogatja.) A beszélgetés élőben az interneten, a *pim.hu* oldalon is követhető.

KOSZTOLÁNYI DEZSŐ

Hajnali részegség

Elmondanám ezt néked. Ha nem unnád. Mult éjszaka – háromkor – abbahagytam a munkát.

Le is feküdtem. Ám a gép az agyban zörgött tovább, kattogva-zúgva nagyban, csak forgolódtam dühösen az ágyon, nem jött az álom.

Hívtam pedig, így és úgy, balga szókkal, százig olvasva s mérges altatókkal. Az, amit írtam, lázasan meredt rám. Izgatta szívem negyven cigarettám. Meg más egyéb is. A fekete. Minden. Hát fölkelek, nem bánom az egészet, sétálgatok szobámba le-föl, ingben, köröttem a családi fészek, a szájakon lágy, álombeli mézek s amint botorkálok itt, mint a részeg, az ablakon kinézek.

Várj csak, hogy is kezdjem, hogy magyarázzam?

Te ismered a házam, s ha emlékezni tudsz a hálószobámra, azt is tudhatod, milyen szegényes, elhagyott ilyenkor innen a Logodi-utca, ahol lakom.

Tárt otthonokba látsz az ablakon.

Az emberek feldöntve és vakon vízszintesen fekszenek s megforduló szemük kancsítva néz szét kódéba csalfán csillogó eszüknek, mert a mindennapos agyvérzegénység borult reájuk.

Mellettük a cipőjük, a ruhájuk s ők egy szobába zárva, mint dobozba, melyet ébren szépítnek álmodozva, de – mondhatom – ha így reá meredhetsz, minden lakás olyan, akár a ketrec. Egy keltőóra átketyeg a csendből, sántítva baktat, nyomba felsörömpöl és az alvóra szól a harsány riasztó: „ébredj a valóra”. A ház is alszik, holtan és bután, mint majd száz év után, ha összeomlik, gyom virít alóla s nem sejtí senki róla, hogy otthonunk volt-e vagy állat óla.

De fön, barátom, ott fön a derűs ég, valami tiszta, fényes nagyszerűség, reszketve és szilárdul, mint a hűség.

Az égbolt, egészen úgy, mint hajdanába rég volt, mint az anyám paplanja, az a kék folt, mint a vízfesték, mely irkámra szétfolyt, s a csillagok léleklő lelke csöndesen ragyog a langyos őszi éjjelbe, mely a hideget előzi, kimondhatatlan messze s odaát, ők, akik nézték Hannibál hadát s most néznek engem, aki ide estem és állok egy ablakba, Budapesten.

Én nem tudom, mi történt vélem akkor, de úgy rémlett, egy szárny suhan felettem s felém hajol az, amit eltemettem rég, a gyerekkor.

Olyan sokáig bámultam az égbolt gazdag csodáit, hogy már pirkadt is keleten s a szélben a csillagok szikrázva, észrevétlen meg-meglíbigtek és távolba roppant fénycsóva lobbant, egy mennyei kastély kapuja tárult, körötte láng gyult, valami rebbent,

oszolni kezdett a vendégsereg fent, a hajnali homály mély árnyékai közé lengett a báléj, künn az előcsarnok fényárban úszott, a házigazda a lépcsőn bucsúzott, előkelő úr, az ég óriása, a bálterem hatalmas glóriása s mozgás, riadt csilingelés, csodás, halk női suttogás, mint amikor már vége van a bálnak s a kapusok kocsiért kiabálnak.

Egy csipkefátyol látszott, amint a távol homályból gyémántosan aláfoly, egy messze kéklő, pazar belépő, melyet magára ölt egy drága, szép nő és rajt egy ékkő behintve fénnel ezt a tiszta békét, a halovány ég túlvilági kékét, vagy tán egy angyal, aki szűzi szép mozdulattal csillogó fejéket hajába tűzi és az álomnál csendesebben egy arra ringó könnyűcske hintó mélyébe lebben s tovább robot kacér mosollyal ebben, aztán amíg vad paripái futnak a farsangosan lángoló Tejutnak arany konfetti-záporába sok száz batár között, patkójuk fölsziporkáz.

Szájtátva álltam s a boldogságtól föl-fölkiabáltam, az égbe bál van, minden este bál van és most világot föl értelme ennek a régi, nagy titoknak, hogy a mennynek tündérei hajnalba hazamennek fényes körútjain a végtelennek.

Virradtig maradtam így és csak bámultam addig. Egyszerre szóltam, hát te mit kerestél ezen a földön, mily kopott regéket, miféle ringyók rabságába estél, mily kézirat volt fontosabb tenéked, hogy annyi nyár múlt, annyi sok deres tél és annyi rest éj s csak most tűnik szemedbe ez az estély?

Ötven, jaj, ötven éve – szívem visszadöbben – halottjaim is itt-ott, egyre többen – már ötven éve tündököl fölöttem ez a sok élő, fényes égi szomszéd, ki látja, hogy könnyem mint morzsolom szét. Szóval bevallom néked, megtörtönten földig hajoltam s mindezt megköszöntem.

Nézd csak, tudom, hogy nincsen mibe hinnem s azt is tudom, hogy el kell mennem innen, de pattanó szívem feszítve húrnak dalolni kezdtem ekkor az azúrnak, annak, kiről nem tudja senki, hol van annak, kit nem lelek se most, se holtan. Bizony ma már, hogy izmaim lazulnak, úgy érzem én, barátom, hogy a porban, hol lelkek és göröngyök közt botoltam, mégis csak egy nagy ismeretlen úrnak vendége voltam.

Forrás: Kosztolányi Dezső összes versei. A szöveggon-
dozás Réz Pál munkája. Szépirodalmi Könyvkiadó,
Budapest, 1989.

Nyári kántorképző tanfolyamok

A főtí Evangélikus Kántorképző Intézet szeretettel várja a kántori szolgálatra készülőköt az idei nyári bentlakásos tanfolyamokra. A tanfolyamok időpontjai és vezetői:

Június 26. – július 12. – *Bence Gábor*
Július 17. – augusztus 2. – *Németh Sándor*
Augusztus 5–20. – *Kertész Botond*
Jelentkezni levélben (2151 Fót, Berda József u. 3.) vagy

e-mailben (kantorkepzo@lutheran.hu vagy kantorkepzo@citromail.hu) lehet. Kérjük, hogy a jelentkezéshez mel-
lékeljenek *lelkési ajánlást* és *rövid zenei életrajzot*. A tan-
folyamokkal kapcsolatos tudnivalókról a résztvevőket kü-
lön értesítjük. További információ a Kántorképző Intézet
honlapján (<http://kantorkepzo.lutheran.hu>) található.
Jelentkezési határidő: május 25.

NAPPOS OLDAL

Szerkesztette: BODA ZSUZSA

Virágvasárnap

Jézus a húsvéti ünnepet Jeruzsálemben akarta tölteni. Egy héttel előtte, ahogy a főváros felé közeledtek, így szólt két tanítványához:

– Menjtek be az előttek levő faluba! Amint beértetek, egy szamárcsikót fogtok látni. Senki sem ült még rajta. Oldjátok el, és vezessétek ide hozzám! Ha valaki megkérdezi, hogy miért teszitek ezt, mondjátok neki: „Az Úrnak van szüksége rá.”

A tanítványok engedelmessé váltak, és minden úgy történt, ahogy a Mester előre megmondta nekik.

Elvitték Jézushoz a szamarat, ráterítették a felsőruhájukat, ő pedig ráült. Ahogy közeledtek Jeruzsálem felé, érkezésének híre futótűzként terjedt. Az emberek szélesre tárták az ajtókat, és csak úgy tódultak ki az utcákra, mert látni akarták a csodatevőt, aki nem sokkal korábban Lázárt is feltá-

masztotta. Az érkező elé leterítették felsőruhájukat az útra. Mások pálmá-ágakat szórtak elé. Nagy öröm és ujjongás volt, amerre csak Jézus elhaladt. Az emberek hangosan kiáltották:

– Hozsánna a Dávid fiának! Áldott, aki az Úr nevében jön! Hozsánna a magasságban!

Melyik úton jutnak el a tanítványok a szamárcsikóhoz?



RAJZ: JENES KATALIN

Nagyheti tudáspróba

1. Melyik vasárnapal kezdődik a nagyhét?

a) virágvasárnap b) húsvétvasárnap

2. Mikor mosta meg Jézus a tanítványok lábát?

a) nagycsütörtökön b) nagypénteken

3. Jézus mikor szerezte az úrvacsorát?

a) nagycsütörtökön b) nagypénteken

4. A tanítványok együtt virrasztottak a Mesterrel a Gecsemáné-kertben?

a) igen b) nem

5. Melyik állat hangjára kezdett el sírni Péter a főpap udvarán?

a) kakas b) kutya

6. Ki mosta kezeit Jézus elítélésekor?

a) Heródes b) Pilátus

7. Mi történt a Megváltó halálakor?

a) kisütött a nap b) sötétség lett

8. Ki volt az örömhírhoz az üres sírban?

a) angyal b) a sírt őrző katonák

(Megjelölés: 1-a; 2-a; 3-a; 4-b; 5-a; 6-b; 7-b; 8-a)

Hittansegédanyagok a nagyheti és pünködsdi ünnepkörhöz

A nagyheti és a pünködsdi ünnepkörhöz kínál hittansegédanyagokat a Boldi Maci Kft. A *Virágvasárnaptól pünkösdig* című színező, valamint a *Nagyheti kerék* elnevezésű foglalkoztatólapok a kisebb korosztálynak készültek. A már írni-olvasni tudók a *Nagyheti szökereső rejtvényfüzet* című kiadvánnyal eleveníthetik fel ismereteiket. Hitoktatók, óvónők figyelmébe az A3-as méretűre összecsuksukható, fából készült, hordozható asztali színházat ajánljuk, amelyhez a nagyheti-mennybemeneteli-pünködsdi eseményeket megjelenítő szemléltető csomag tartozik. Bővebb információ a boldimaci.hu honlapon található. A kiadványok megrendelhetők Boda Zsuzsánál a 20/824-8283-as telefonszámon vagy a zsuzsa.boda@lutheran.hu e-mail címen.



A SZERZŐ FELVÉTELEI

„Szükségből bőség”

Az országos evangélikus hittanverseny gyülekezeti országos döntője Albertiben

► Folytatás az 1. oldalról

Harminckét gyülekezetből érkeztek az ország minden tájáról és a határon túlról a versenyzők, akik négy korosztályban összesen hatvan csapatban oldották meg a rájuk váró feladatokat. A gyermekeket és kísérő, felkészítő lelkészeiket, hitoktatóikat a szervezők nevében Horváthné Csozászky Márta, a GYIO osztályvezetője köszöntötte.

Túri Krisztina helyi lelkész nem véletlenül választotta ahítata alapigéjéül a négyezer ember megvendégléséről szóló textust: az országos hittanversenyre idén az étkezéssel, a hálaadással és a közösség élményével kapcsolatos bibliai szakaszokból kellett a gyermekeknek felkészülniük. A verseny állomásainak a Roszík Mihály Evangélikus Általános Iskola épülete, udvara, illetve az alberti gyülekezeti terem adott otthont. Az iskola

névében Mányi Sándorné igazgató kívánt sok sikert a tudáspróbához.

Az ebéd utáni kötetlen együttléttel során a gyermekek ugrálóvárban, a focipályán vagy a kézművessátorban vezethették le a verseny okozta feszültségeket, de a helyben sült kürtösláccs is fáradtságűző hatással bírt...

A délután másik felében nagy sikert aratott Kovácsics Fruzsina koncertje (*alsó képiünkön*), amely után a gyermekek kigyózó sorokban álltak, hogy aláírást kaphassanak az ifjú énekesnőtől. A koncerten elsősorban az *Elfeledett mézescsók* című lemez dalai hangzottak el – e lemez nyerte el az év gyermekalbuma címet a Fonogram – Magyar Zenei Díj 2013-as versenyében.

A nap végén – mint mindig – nagy várakozás előzte meg az eredményhirdetést, amelyet Dobó Dániel alberti másodlelkész úti áldása zárt.

■ BODA ZSUZSA





HETI ÚTRAVALÓ

„Ahogyan Mózes felemelte a kígyót a pusztában, úgy kell az Emberfiának is felemeltetnie, hogy aki hisz, annak örök élete legyen őbenne.” (Jn 3,14–15)



Bőjt 6. hetében, nagyhéten az *Útmutató* reggeli és heti igéi az Úr Jézust mint alázasos Királyt, az új szövetség szerzőjét, a fájdalmak emberét, az élők és elhunytak üdvözítőjét láttatják. „Az Emberfia azért jött, hogy szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért.” (Mk 10,45; Lk) Ezért Palmarum, virágvasárnap Jézus bevonult Jeruzsálembe; és a zarándokok ezt kiáltották: Segíts! Ments meg! Üdvözíts! „Hozsánna Dávid Fiának! Örökre áldott, ki eljött az Úr nevében, Izráel Királya, Hozsánna a magasságban!” (GyLK 751) „A farizeusok pedig így szóltak egymáshoz: »Látjátok, hogy semmit sem tudtok elérni: íme, a világ őt követi!«” (Jn 12,19) Az ősi himnusz szavaival valljuk: a kereszthalál engedelmes „Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére!” (Fil 2,11) Pál hirdeti: Isten teljességre vitte a megváltás művét, így békéltetett meg önmagával, és „...abban mutatta meg rajtunk a szeretetét, hogy Krisztus már akkor meghalt értünk, amikor bűnösök voltunk.” (Róm 5,8) Megigazít és üdvözít Jézus életáldozatáért, ez a reménységünk! Jóbé is valóra vált; Jahve kétszer is így szólt hozzá: „Én kérdezlek, te meg oktass engem!” S ő is úgy válaszolt, mert „most saját szememmel láttalak. Ezért visszavonok mindent, bűnbánatot tartok porban és hamuban.” (Jób 38,3; 40,7; 42,4–6) Isten figyelmezteti választottait az ítélet előtt, miként a páska éjszakáján tette: „Eredj, népem, menj be szobádba, és zárd magadra az ajtót! Rejtőzz el egy rövid pillanatra...” (Ézs 26,20, lásd 2Móz 12,22) Nagycsütörtökön izleljük: „Emlékeztetéssel csodáit, kegyelmes és irgalmas az Úr.” (Zsolt 111,4) Az utolsó vacsora közben Jézus rabszolgamunkát végzett: megmosta a tanítványai lábát, mert „aki megfürdött, annak csak arra van szüksége... példát adtam nektek, hogy amint én tettem veletek, ti is úgy tegyetek.” (Jn 13,10.15) Az úrvacsora szerzetési igéit reformátorunk s az evangélikusok szó szerint értik: „Vegyétek, egyétek, ez az én testem... E pohár amaz új szövetség az én vérem által, ezt cselekedjétek...” (1Kor 11,24.25) „A kegyelem oltáránál lépj Isten elé, mondván: jó Uram! A te igéd igaz – nem kételem –, és én erre eszem, iszom veled; legyen nékem akaratod és igéd szerint” – tanítja Luther. Nagypénteken Jézus halála adatott a bűnökért; így lett nyilvánvaló az evangélium: „...úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (Jn 3,16) A szemtanú János a kereszt alól tudósít Isten Bárányának haláláról: „Miután Jézus elfogadta az ecetet, ezt mondta: »Elvégeztetett!« És fejét lehajtva kihelelte lelkét.” (Jn 19,30) S Pál a békéltetés szolgálatát végzi: „Krisztusért kérünk, béküljétek meg az Istennel!” (2Kor 5,20) Nagyszombat üzeni: számára mindenki él. „Hallgasd meg, Uram, imádságomat, jusson hozzád kiáltásom!” (Zsolt 102,2) „Meghallottad szavam... és megváltottad életemet.” (1Sír 3,56.58) „A keresztfához megyek...” (EÉ 208)

■ GARAI ANDRÁS

NAGYCSÜTÖRTÖK – JEL 19,9–10

Egy asztal

Egy asztal. Régóta ülünk már körülötte. A násznép öröme mindig csodás. Újabb és újabb táncokra hív a zenekar. A felszolgálók fáradhatatlanul hozzák az ételeket és a bort. Zavartalan a jókedv. Itt is, ott is nagy nevetések törnek fel. Talán amiatt, hogy minden olyan tökéletes, tűnik fel az az árnyalatnyi zavar, amely bekúszik, szinte rejtve, az asztalok közé. Amikor később visszagondolok, akkor tűnik fel, hogy nem is vettük észre igazán, csak mély érzésként futott át agyunkon, hogy valami nincs rendben. A zene ugyanúgy szól. A felszolgálók töretlenül hozzák a tálakat és a kancsókat. Arcukon feszültség ül. A kancsók nincsenek tele.

Szemben velem Jézus ül. Az édesanyja a fülébe súg valamit, ő a fejt rázza. Aztán egy idő múlva mégis felkel az asztaltól. Az ajtóhoz ballag. Nem siet. Beszélget a bejáratnál álló szolgálkkal. Azok először nevetnek, aztán a fejüket rázzák. Valamire rá akarja venni őket? Elsodor egy újabb tánc. Amikor visszatérek, Jézus ismét ott ül az asztalnál. A násznagy körül zajlik valami. Hatalmas testű öregúr. Ő rendezi a lakodalmat. Olyan, mint ha mindenhol jelen lenne. Most a vőlegénnyel beszél, aki értetlenül néz rá. A szolgálk Jézusra mutatnak. Aztán itt is, ott is összesúgnak.

Hetek, hónapok teltek el. Máshogy látom már azt, ami ott történt. Később derült ki, hogy a menyegzőn elfogyott volna a bor, ha Jézus nem lép közbe. Igaz, véget ért volna a multság hamar, de már ez is máshogy érint. A lakodalmom hatalmas jelképé lett számomra, az öröm jelképévé. Az ember öröme. Ez volt veszélyben. Az ember öröme. A szolgálk később vizet mértek ki a kancsóba. A násznagy csodálkozott, hogy milyen jó a bor, amely a vízből lett. De nem a víz a fontos, sem a bor, hanem az emberek öröme. Amely így megmaradt. Jézus miatt.

Egy asztal. Nem ülök mellette. Kint ülök az utcán. Bent pazar csillogás. Nézek befelé az ablakon, és tele vagyok azzal a keserűséggel, amelyet azok éreznek, akik tudják, milyen valamiről végképp lemaradni. Az ajtó bezárult már. A vacsora elkezdődött. Az asztaltársaság igencsak ve-

gyes. Szinte elűtnek a környezettől. Az ételeket ragyogó edényekben, mívés tálakban szolgálják föl. Az evőeszközök mindegyike műremek. A poharak kristály szivárványszínűen csillog a csillárok fényében. Az asztalnál ülők toprongyosak, sehogy sem illenek ide. Ünneplő ruhában vannak, de bőrükön a szabadban élők érdessége látszik. A kezek kergesek, a hajak töredezettek, a testek görnyedtek. Sokuknak nincs lába vagy keze. Mégis irigykedve nézem ezt az asztaltársaságot. A meghatott öröm árad szét rajtuk, mintha megtiszteltetés lenne számukra az, hogy itt lehetnek. Én is annak érezném már, de nekem már késő. Meghívtak engem erre a vacsorára, de visszautasítottam a meghívást.

Tudom, hogy hiába magyarázom, hogy mennyire fontos berendeznie az embernek azt az életét, amelyet kapott. Hogy halandóságunknak van néhány olyan vonása, amelyért felelősséggel tartozunk. Hogy nagyon is fontos néha kiszakadnunk a globális nagy örömeiből, és arra kell néznünk, ami feladatunk itt és most. Kell egy hely, egy föld, ahol megvethetjük a lábunkat. Helyünk a világban. Van, akinek ez egy szántóföld, van, akinek egy ház, egy otthon. Van, aki ezt egy közösségben látja, egy családban vagy gyülekezetben.

Aztán az életnek működnie is kell. Van, aki ökröket vesz a földjét művelni. Van, aki csak pénzt akar keresni vagy hatalmat szerezni, hogy menjenek a dolgok. Aztán a legfontosabb, hogy mindezt tovább is kell adnom. Meg kell házasodni, és gyermekeket kell a világra hozni. Talán ez a három tűnik a legfontosabbnak abban, hogy az életünk látsszon, hogy nyomot hagyjon. Egy hely, aztán hogy működjön, és hogy továbbadódjon. Még most is megkíséreltem, hogy higgyek ebben az ostobaságban. Hogy veszni hagyjam ezt a tündöklő csodát, amelyet most kívülről bámulok csupán, amely maga az örökkévalóság. Bár lehetnék ott bent a furcsa asztaltársaság tagjaként. Bár ülhetnék ezekkel a boldog koldusokkal.

Homlokom az ablakra támasztom. Aztán az asztalfőn ülő messziről meglát. Arcára szájalom ül. Feláll a székéről, odasiet az ajtóhoz, csaknem fut. Nyakamba borul, és

AZ ÜNNEP IGÉJE



megcsókol. Boldog az, aki Isten országának vendége.

Egy asztal. Nem ülök mellette. Hogy is ülhetnék, hiszen csupán egy látomás! Csodás, vigasztaló látomás. A Bárány menyegzőjének asztala. Minden üldözött reménye.

A szenvedők számára bátorságot ad, hogy a végén majd minden jó lesz, hogy a szenvedésnek, üldöztetésnek van értelme. A kínokat átélők számára különösen fontos kérdéssé válik, hogy vajon elkülönül-e a jó a rossztól. Őket nem lehet a nagy általános, mindent betöltő szeretet gondolataival meggyőzni. Számukra a világ erőszakosokból és áldozatokból áll. Kell, hogy legyen valami elégtétel. Ez a Bárány menyegzőjének asztala. Egy látomás. Ez a látomás arról beszél, hogy Isten nagyon is odafigyel az ő népére. A szenvedők pedig tudhatják, nekik helyük van ott. Ez a tudat bátorságot ad nekik.

Engem nem üldöznek. Nem kell naponta, életemet kockáztatva megvalatlanom, hogy keresztény vagyok. Nekem nem jókból és rosszakból áll a világ. De ez az odafigyelés engem is bátorít.

Egy asztal. Állunk, térdelünk körülötte. Ez a mai nap asztala, az úrvacsora asztala. Talán időnk sincs ebben a néhány percben az asszociációk sokaságát végiggondolni. A páska ünnepét és az utolsó vacsora poharát és kenyértörését. Gondolataink közepe Jézus. Amikor eszünk ebből a kenyérből és iszunk ebből a pohárból, halálát hirdetjük, amíg eljön.

Halálát, mely visszaadja az ember veszni látszó örömét. Halálát, mely leültet minket az örökkévalóság asztalához. Halálát, mely megmutatja odafigyelő jelenlétét most és az utolsó napon is.

Miatta állunk most itt. A fiatal postásfiú a feleségével, a több nyelven tudó idős asszony, az áldozatos nagymama, a teológiai professzor, a minisztériumi tisztségviselő, a briliáns zeneszerző, a munkanélküli fiatalember, a mérnökhallgató és a többiek. És én. Kezemben a kenyér és a bor. Jézus nevében meghatottan mondom: „Békesség néktek!”

■ KOCSOR TAMÁS



NAGYPÉNTEK – ZSID 10,11–18

Főpapi áldozat

„Mert egyetlen áldozattal örökre tökéletessé tette a megszenteltek.” Ez Jézus nagypénteki áldozatának eredménye. Ez az, amire az ószövetségi papok – bár naponta mutattak be áldozatokat – képtelenek voltak. Mert az ő áldozatuk nem tudta megtisztítani a bűntől azokat, akikért bemutatták. Legfeljebb kultikusan, azaz külsőleg tehetette tisztává őket, miként az előző fejezetben olvassuk: „Mert ha bakok és bikák vére és tehén hama a tisztátalanokra hintve megszentel, vagyis külsőleg tisztává tesz, akkor a Krisztus vére, aki örökkévaló Lélek által önmagát áldozta fel ártatlanul az Istennek, mennyivel inkább megtisztítja lelkiismeretünket a holt cselekedetektől, hogy szolgáljunk az élő Istennek.” (Zsid 9,13) Krisztus áldozata – szemben az ószövetségi áldozatokkal – az ember belső világában végzi el hatékonyan a bűntől való megtisztítást és megszentelés művét.

Az ószövetségi papokhoz hasonlóan Krisztus is Istennek ajánlotta áldozatát, de nem azért, hogy Isten hasson vele, hanem azért, hogy Isten felhasználja az ő halálát a hívők életében: valóságosan megtisztítsa őket a bűntől, és ezzel megmentse őket a haragtól és a kárhozattól.

Amikor Jézus nagypénteken meghalt a kereszten, ellenségei és tanítványai egyaránt úgy gondolták, hogy küldetése kudarcot vallott. Hiszen gyalázatban és erőtlenségben halt meg. Arra senki nem gondolt, hogy amit életében – igehirdetésével és csodáival – nem tudott elérni, azt majd éppen halálában fogja beteljesíteni. Hiszen emberi felfogás szerint

amit élete során nem ér el valaki, azt többé már nem érheti el. Halálával minden lehetőség kihullik a kezéből.

Jézus halála azonban éppen ebben a tekintetben páratlan halál: az ő lehetőségei a halállal nem véget értek, hanem kiteljesedtek. Jézus a halálban nem cselekvésképtelenné vált, hanem – mivel Istennek ajánlotta halálát mint áldozatot – épp halálában lett igazán hatékony és cselekvőképes a keresztségében (1Kor 1,18: „logosz... tou sztaurou”), a keresztségben, valamint teste és vére szentségében.

„Isten igéje élő és ható, élesebb minden kétélű kardnál, és áthatol az elme és a lélek, az ízületek és a velők szétválásáig, és megtölti a szív gondolatait és szándékait. Nincsen olyan teremtmény, amely rejtve volna előtte, sőt mindenki meztelen és fedetlen az ő szeme előtt.” (Zsid 4,12–13) Halálakor a keresztségévé váló Krisztusról mondja ezt a levél szerzője. Hogy akik a földön járt Krisztus beszédét hallva nem ismerték fel bűneiket, nem jutottak bűnbánatra, és nem kezdtek mindennapos harcot bűneik ellen, azokat a keresztségéig által a halálában is munkálkodó Krisztus rábíra erre. Pontosabban az ige által bennük munkálkodó halála vigye véghez bennük.

„Vagy nem tudjátok, hogy mi, akik a Krisztus Jézusba kereszteltettünk, az ő halálába kereszteltettünk? (...) Hiszen tudjuk, hogy a mi ömberünk megfeszítettével vele, hogy megsemmisüljön a bűn hatalmában álló test, hogy többé ne szolgáljunk a bűnnek. Mert aki meghalt, az megszabadult a bűntől. Ha pedig meghaltunk Krisztussal, hisszük, hogy vele együtt élni is fogunk.” (Róm 6,3,6–8)

Pál apostol a Római levél 6. fejezetében világosan beszél arról, hogy a keresztség Krisztus halálával egyesít bennünket. A keresztség által – ha hittel engedjük, ha nem állunk ellen – Krisztus halála megfeszíti bennünk az ő embert, hogy a bűn számára olyan legyen, mint a halott, aki zsarnoka parancsszavának többé semmilyen fenyegetésre és unszolásra sem képes engedelmessé válni. Viszont életre támadjon a bennünk élő Krisztus, aki által csak Isten számára élünk, és csak neki engedelmessékedünk. Hiszen korábban fordítva volt: Isten szavára nem mozdultunk, míg a bűn kísértésének szolgálai engedelmessékedtünk. Igaza van Luthernek, hogy naponta „kopogtatunk kell keresztségünkön”, azaz élünk kell a keresztségben kapott kegyelemmel, és akkor megtapasztalhatjuk, hogy Krisztus halála nemcsak munkálkodik bennünk, de naponta kerékfordító szegletkőként ad új irányt az életünknek.

Az úrvacsorában megtört testével, kiontott vérével hozzánk jövő Krisztus, mint a keresztség látható, tapintható, sőt megízlelhető, élő és ható igéje – ha hittel fogadjuk –, velünk egyesülve megvalósítja a szent cserét: magára veszi bűneinket és azok ítéletét, ugyanakkor nekünk ajándékozza az ő igazságát, tisztaságát, szentségét és mindhalálíg rendíthetetlen engedelmisségét. Így halála bennünk munkálkodik a kárhozat fiából Isten megváltott gyermekeivé, az örök élet és az üdvösség örökösivé teremt újjá bennünket.

Ezért nagypénteken a keresztség alatt megállva lélekben úgy szemléljük

AZ ÜNNEP IGÉJE

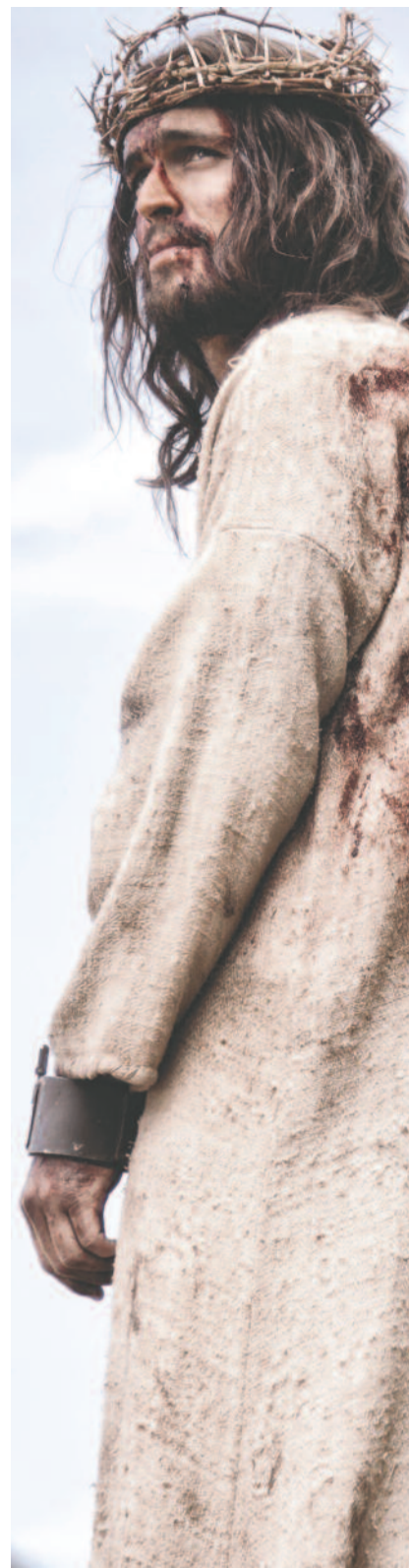


Krisztus páratlan halálát, mint Isten irántunk való kimondhatatlan nagy szeretetének zálogát, amely által Isten önmaga számára akarja visszahódítani és örökre megnyerni a szívünket. Mert hogy Isten elfogadta Krisztus áldozatát, annak éppen ez a jele: halála által immár kétezer esztendeje munkálkodik a hívők szívében, hogy többé ne a bűnnek szolgáljanak, ne is önmaguknak akarjanak élni, hanem egyedül annak, aki értük meghalt és föltámadott, és aki által Isten úgy tekinthet rájuk, mint szeretett gyermekeire.

Mert amit az ószövetség papjainak áldozatai nem értek el, amit Isten testben közénk jött Fia sem érhetett el prédikációival és csodatetteivel, az a Golgota keresztségjén valóban elvégzett és beteljesedett az ártatlan Bárány Istennek szent és szeplőtelen áldozatként följánlott halálával: a bűnösök mellüket verve bűnbánatot tartanak és megtérnek, többé nem a bűnnek, nem önmaguknak, hanem egyedül Istennek élnek.

Ma Krisztus keresztje alatt nekünk is erre a kérdésre kell választ adnunk: engedjük-e, hogy Krisztus halála naponta munkálkoddjék az életünkben? Erre a kérdésre jó választ akkor adhatunk, ha magunkra nézve is igaznak érezzük Pál apostol vallomását: „Krisztussal együtt kereszt-re vagyok feszítve: többé tehát nem élek, hanem Krisztus él bennem; azt az életet pedig, amit most testben élek, az Isten Fiában való hitben élem, aki szeretett engem, és önmagát adta értem.” (Gal 2,20)

■ VÉGHÉLYI ANTAL



NAGYSZOMBAT – ZSID 4,9–11

„Mért rettegnénk sír éjjelét, ha szent sírodra nézünk?”

Nehezen kopik ki gondolkodásunkból az a hiedelem, hogy nagyszombat eseménytelen nap. Kihagyhatatlan ugyan a „szent három napból”, mégis súlytalan nagypéntek feketéje és hűsvét allelujája között. A szokásosnál is több gondot okoz az igehirdetőnek, ugyanakkor szívesen kihagyott istentisztelet alkalom a hűsvéti előkészülettel elfoglalt gyülekezetnek.

Különben sem történik nagyszombaton semmi. A „nemes lelkű József” (Liturgikon, 78. o.) Nikodémus segítségével még pénteken, sietve, nehogy megtörjék a szombatot, levette a halott Jézust a keresztről. Miután az új sírba fektette, megnyugodott. Mit tehetett volna még? Elvégezte az irgalmasság utolsó testi cselekedetét.

Pilátus is fellelgezhett, a főpapok is, hiszen a zárópecsét már rákerült a sír szájához hengerített kőre. A „sok ezüstpénz” (Mt 28,12) is ott volt már a sírt őrző katonák zsebében, hogy rablást jelentsenek, ha valami történnék. Bajuk nem esik. Ha hanyagsággal vádolnák őket, „kimentik őket a bajból”.

Mindenki nyugodtan nézhetett a nyugalom napja, a szombat elé, aki eddig az élő vagy a halott Jézus miatt nyugtalanzkodott. Ki törődött azazal, hogy pár asszony nem tud aludni a nyugtalanságtól, alig várják a szombat kimenetelét, hogy befejezhessék a sebtében elvégzett temetést, és végre ők is megnyugodhassanak? Nagyszombatra senkinek sincs programja. Eseménytelen nap ígérkezett.

Ha nagyszombat ilyen súlytalan nap lenne, a különben olyan szűkszáví hitvallások nem tennének olyan hangsúlyt a Credo „eltemették” passzusára. A valóságos emberré és valóságos halottá lett Istent valóságosan eltemették. A naini ifjú temetési menetét megállító Jézus saját magát nem mentette meg. Holtan nyugszik.

Ez a szombat az első és egyetlen tökéletesen megtartott szombat. Egy régi nagy rabbi azt mondta, hogy ki lehetne kényszeríteni a Messiás eljövételét azzal, ha Izrael egyszer igazán megtartaná a nyugalom napját. Megtörtént, nem kellett kényszeríteni: a Messiás elvégezte a megváltás művét, önként letette az életét. Sírjában is az Atya kezében nyugodott.

Az evangélisták és az apostolok hűsvét felől látják ezt a tétlen nyugalmat és az eseménytelen napot. Péter első levele harmadik részében pár mondata, amely előtt csak a bizalom alázatával és Isten titkainak kijáró tisztelettel állhatunk meg. Krisztus pokolra szállásáról, a „börtönben lévő lelkekhez” való leszállásáról van itt szó. Az üzenet „ruhája” lehet idegenszerű, az üzenet azonban ránk van szabva: Krisztus azokhoz is „testközelbe” ment, akik előtte, de az Eljövendőben reménykedve haltak meg. „A sírban testileg, a pokolban lelkiileg mint Isten, a paradicsomban a latorral, a trónuson az Atyával és a Lélekkel együtt voltál, mindeneket betöltve, felfoghatatlan Krisztus!” – éneklék Keleten. (Li-

turgikon, 78. o.) „Istent, akinek minden él, jöjjetek, imádjuk!” – éneklék Nyugaton. „Isten számára mindenki él!” – foglalja össze nagyszombat üzenetét egyházunk Liturgikus könyve.

Krisztus keresztségünkben bevon életébe és halálába, hogy életünkben és halálunkban hozzá tartozzunk. Ezért lett emberré, fájdalmas férfivá, halottá is. Ezért támasztotta fel az Atya.

Egy híján hetven esztendeje, 1945. március 25-én, virágvasárnap késő délutánján láttunk a falunkban utoljára magyar páncélosokat. A veszprémi fennsíkron vívott utolsó dunántúli tankcsatából megmenekült maradvékot. A katonák csak pár évvel voltak idősebbek nálam, az akkor tizenhat éves suhancnál. Csapzottak voltak és éhesek, sietve kapták be, amit édesanyám és a szomszédok kínáltak nekik. Akkor még volt miből. Búcsúzásakor az egyik megkérdezte apámtól: „Mire maradnak?” Apám kérdéssel válaszolt: „Mire mennek?” A tankok tovacsórpölte. Azután csend lett. Fulasztóan sűrű, nehéz csönd. Milyen jó volt, hogy maradt még egy eseménytelen éjszánk, mielőtt másnap, nagyhétfő reggelén megtudtuk, mire maradtunk.

Krisztus sírban nyugovása reménységre bátorít: a halálban is testvérünk lett. Akkor sem szégyell bennünket, amikor igazában el sem tudjuk képzelni, mire megyünk, mire maradjunk halálunkban. Ott voltam apám halálánál, láttam öcsém agóniáját, belesimogtam halálába,

AZ ÜNNEP IGÉJE



mégsem tudom elképzelni magam halottként. Nem tudom, mire maradok, és mire megyek. Nem tudom, hogy képes lesz-e valamit mondani. Nem tudom, hogy mellettem lehet-e akkor valaki az enyéim közül, vagy akár egy idegen is, aki belesúgja vagy belekiáltja a fülembe Jézus nevét. Lesz-e ott valaki, aki végigkísér, ameddig ember embert elkísérhet. Senki sem mondhatja, hogy ő már nyugodtan van ebben a vonatkozásban. Még nem mentünk be a nyugalomba. Az a jó, hogy Krisztusnak van türelme újra és újra elmondani és elmondani, hogy ő ott lesz. Az agónia kínjában és a halál csöndjében is. Ő tudta, kire marad. Azt ígérte, hogy mi órá maradjunk, aki halott volt, de íme, él és éltet.

A katonák nem tudták, hogy mi mire maradjunk, és ők mire mennek. Anyám útravalója is hamar elfogyhatott. Ha egyáltalán ehettek belőle. Krisztus számunkra jobbról gondoskodott. A halál csöndje és a feltámadás reménysége felé menetelőket nem csupán várja, keresztségünkben, testének és vérének szentségében önmagát ajándékozza útravalónak, hogy el ne vesszünk az úton, hanem bemehessünk az ő nyugalmába, bár az út a sír nyugalmán át visz. De hozzá, aki egy régi imádság szerint eltemettetett, hogy a mi sírunkat megmelegítse. Ő segítsen bennünket, hogy így merjünk meghalni. „Krisztus, a te sírod a mi föltámadásunk forrása!” (Liturgikon)

■ FEHÉR KÁROLY



Oldalpárunk illusztrációi a hazánkban április 10-étől látható, Isten Fia című amerikai film jelenetfotóinak felhasználásával készültek.

SONOFGODMOVIE.COM

Istentiszteleti rend • 2014. április 13.

Böjt 6. vasárnapja (virágvasárnap). Liturgikus szín: lila.
Lekció: Mt 21,1–9; Ézs 50,1–9a. Textus: Zsid 2,5–9. Énekek: 209., 198.

Budavár, I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; de. 10. (német, családi) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Balicza Iván; du. 6. (ifjúsági zenés istentisztelet) Komáromi Benedek; **Fébé, II., Húvösvölgyi út 193.** de. fél 10.; **Sarepta, II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztójánovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Gáspár Verasztó Teodóra; du. 5. (úrv., családi) Fodor Viktor; **Csillaghegy–Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. Iványi Gábor; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. dr. Lászlóné dr. Agod Anett; **Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **Deák tér, V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Cselovszky Ferenc; de. 11. (úrv.) Gerőfiné dr. Brebovszky Éva; du. 6. (János-passió) Gáncs Péter; **Fasor, VII., Városligeti fasor 17.** de. fél 10. (angol, úrv.) dr. Bácskai Károly; de. 11. (úrv.) Aradi György; du. 6. (dszessz-istentisztelet) Pelikán András; **Józsefváros, VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Gombkötő Beáta; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák, két-nyelvű családi) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. (úrv.) Gombkötő Beáta; **Ferencváros, IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv., passióolvasásos istentisztelet) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. (úrv.) Benkőczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Gáncs Tamás; de. fél 11. (úrv.) Gáncs Tamás; du. 6. (vespera) dr. Blázy Árpádné; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. dr. Blázy Árpádné; **XI., Egyetemi és főiskolai gyülekezet, Magyar tudósok krt. 3.** du. 6. (Tamás-mise) Cselovszky Ferenc; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Balicza Iván; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Szilvia; **Angyalföld, XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Grendorf Péter; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; **XIV., Gyarmat u. 14.** de. fél 10. (úrv.) Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) dr. Szabó Lajos; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** de. 10. Ponicásn Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. (úrv.) Zászkaliczky Pál; **Cinkota, XVI., Rózsalevél u. 46.** de. fél 11. (úrv.) Vető István; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. (úrv.) Vető István; **Árpádföld, XVI., Menyhért u. 42. (református templom)** du. 3. (úrv.) Vető István; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Kovács Áron; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Kovács Áron; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Nagyné Szeker Éva; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u. 11.** Nagyné Szeker Éva; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) Győri Gábor Dávid; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. Győri Gábor Dávid; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Éva; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Éva; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (keresztelő, családi) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Hokker Zsolt; du. 5. (gyermek-istentisztelet) Hokker Zsolt; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. (családi) dr. Lackner-né Puskás Sára; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Pilisvörösvár (ref. templom)** du. 2.

Istentiszteleti rend • 2014. április 17.

Nagycsütörtök. Liturgikus szín: fehér.
Lekció: Jn 13,1–17; 2Móz 12,1–4. Textus: Jel 19,9–10. Énekek: 304/303.

Budavár, I., Bécsi kapu tér du. 6. (úrv.) Balicza Iván; **Sarepta, II., Modori u. 6.** du. 3. (úrv.) Sztójánovics András; **Csillaghegy–Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv.) Bajuszné Orodán Krisztina; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** du. 6. (úrv.) dr. Lászlóné dr. Agod Anett; **Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38.** du. 6. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **Deák tér, V., Deák tér 4.** du. 6. (úrv.) Cselovszky Ferenc; **Fasor, VII., Városligeti fasor 17.** du. 6. (úrv.) Szirmai Zoltán; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** du. 6. (úrv.) Gombkötő Beáta; **Ferencváros, IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** du. 6. (úrv.) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** du. 6. (úrv.) Benkőczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** du. 6. (úrv.) Gáncs Tamás; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** du. 6. (úrv.) Keczkó Pál; **Angyalföld, XIII., Kassák Lajos u. 22.** du. 6. (úrv.) Grendorf-Balogh Melinda; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** du. 6. (úrv.) Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** du. 6. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Juhos utca 28. (kistemplom)** du. 6. (úrv.) Ponicásn Erzsébet; **Cinkota, XVI., Rózsalevél u. 46.** du. 6. (úrv.) Vető István; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** du. 6. (úrv.) Darvas Anikó; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** du. 6. (úrv.) Győri Gábor Dávid; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** du. 6. (úrv.) Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** du. 6. (úrv.) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** du. 6. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** du. 6. (úrv.) Hokker Zsolt; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** du. 6. (úrv.) dr. Lackner Pál; **Budaörs, Szabadság út 75.** du. 6. (úrv.) Endreffy Géza.

Istentiszteleti rend • 2014. április 18.

Nagy péntek. Liturgikus szín: fekete.
Lekció: Jn 19,16–30; Ézs 53,1–12. Textus: Zsid 10,11–18. Énekek: 200/370.

Budavár, I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; du. 3. (német, úrv.) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; du. 6. (úrv.) dr. Fabiny Tamás; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** du. 6. (passióolvasás) Fodor Viktor; **Csillaghegy–Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv.) Koczor Tamás; du. 6. (passióolvasás) Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (úrv.) Bálintné Varsányi Vilma; du. 6. (passióolvasás) dr. Lászlóné dr. Agod Anett; **Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38.** du. 6. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **Deák tér, V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Cselovszky Ferenc; de. 11. (úrv.) Smidéliusz Gábor; du. 5. (passióolvasás) Gerőfiné dr. Brebovszky Éva; du. 6. (úrv., passió mozgásszerűlt fiatalok előadásában) Gerőfiné dr. Brebovszky Éva; **Fasor, VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Pelikán András; du. 6. (úrv., passióolvasás) Aradi György; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 5. (szlovák, passióolvasás) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** du. 6. Gombkötő Beáta; **Ferencváros, IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** du. 6. (passióolvasás) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. (úrv.) Benkőczy Péter; du. 6. (passióolvasás) Benkőczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. fél 11. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; du. 6. (passióolvasás) dr. Blázy Árpádné; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. (úrv.) Missura Tibor; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) dr. Fabiny Tamás; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Szilvia; du. 6. Keczkó Pál; **Angyalföld, XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. (úrv.) Kendeh György; du. 6. (passióolvasás) Grendorf Péter; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; du. 6. (úrv., passióolvasás) Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** du. 6. (passióolvasás) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Juhos utca 28. (kistemplom)** de. 10. (úrv.) Ponicásn Erzsébet; du. 6. (passióolvasás az ifjúság szolgálatával) Ponicásn Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** du. 6. (úrv., passióolvasás) Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Rózsalevél u. 46.** de. fél 11. (passióolvasás) Vető István; du. 6. (úrv.) Bátorovszky Gábor; **Mátyásföld, Prodám u. 24.** de. 9. Vető István; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Nagyné Szeker Éva; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Nagyné Szeker Éva; du. 6. (passióolvasás); **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Kovács Áron; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u. 11.** Kovács Áron; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) Horváth-Csitári Boglárka; du. 6. (passióolvasás); **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. (úrv.) Széll Éva; du. 6. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (úrv.) Győri János Sámuel; du. 6. (passió) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. (úrv.) Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** du. 6. (passióolvasás) Hokker Zsolt; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** du. 6. (passiói istentisztelet) dr. Lackner-né Puskás Sára; **Budaörs, Szabadság út 75.** du. 6. (passióolvasás) Endreffy Géza.

Összeállította: BALLA MÁRIA

ISTENTISZTELET-KÖZVETÍTÉS A MAGYAR RÁDIÓBAN

Bemutatkozik az arnóti evangélikus gyülekezet

Arnót község egy kicsiny borsodi gyülekezet otthona. A gyökerek a messze régmúltba nyúlnak vissza. A legendák szerint 1554 óta éltek lutheránusok a községben, akik aztán a török uralma alatt elhagyták a falut.

A gyülekezet újraalapítása a helybeli földesúr, *Szirmai Tamás* nevéhez fűződik, aki Sáros megyei tótokat hívott földjeire. Az 1700-as évek elején már iskolát építettek maguknak gyermekeik taníttatása érdekében, a kora középkori templom romjaira fatemplomot, aztán 1779-ben – két évvel a türelmi rendelet előtt – kőtemplomot *báró Radvánszky Ferenc* vezetésével, a környékbeli nemesség bőséges adományaiból. Ekkoriban ide járt az egész megye sátoros ünnepeken az Istent tisztelni. Arnótról szakadt le Miskolc – aztán belőlük Diósgyőr – és Sajókaza is.

Az 1860-as években a templom leégett. Belső újjáépítések eltűnt az addig körbefutó karzat, és az oltár is a mai helyére került, szemben a később épült torony alatti főbejáratl.

Százötven évre befalazták az oldalajtókat, utolsó nyomát a protestánsok hitharcának. (Ezeket a 2012-es nagy renováláskor találtuk meg újra.) Ekkoriban elkészült *Túróczy Pál*, így történt, hogy a század végén – százhuszonegy éve – az arnóti paplakban született meg *Túróczy Zoltán* prédikátor és püspök, aki a későbbi nehéz évtizedek alatt is Isten embe-re sokak életében.

A gyülekezet története Isten és emberek hűségéről tanít. Lelkészek, tanítók, kántorok, gondnokok, harangozók. *Abaffy Gyula*, *Berényi Sándor*, *Imolai Zoltán*, *Pártay Tivadar*. Akik amíg tehették, kitartóan végezték feladatukat. Akiknek hatása a gyülekezet tagjainak életén a jelenben is látszik.

A jelenben, amikor folyamatosan keressük a válaszokat a borsodi és a vidéki életforma sajátosságaira. Hogy miként legyünk hitelesek és vonzóak. Hiszen ez a gyülekezet fennmaradásának kérdése. A fenntartható életformák keresése nem csupán

szolidaritásunkon alapszik, hanem valódi létkérdés. Hálát adunk a Fenn-tartónak, hogy lehetőségekkel látogatott meg, így templomunkat és a lelkeszlakást termálvízzel tehetjük (be)lakkhatóvá, és a napenergia is hasznosul, talán egyszer még szolgálati kilométerekben is.

Isten szeretetét egy nyitott közösségben keressük, ahol az örökölt értékek megosztásának keressük új utakat. A kérdéseink közősek, a válasz húsz évszázada megszületett, feladatunk a találkozások csatornázása.



Evangelikus istentisztelet a Kossuth rádióban

Április 20-án, húsvétvasárnap

10.04-től evangélikus istentiszteletet közvetít a Kossuth rádió az arnóti evangélikus templomból. Igét hirdet *Buday Barnabás* esperes.



Németül prezentáltak

Német nyelvű prezentációk bemutatásában mérték össze tudásukat a versenyzők április 4-én a Deák Téri Evangélikus Gimnáziumban. A már hagyománnyá vált, évente megrendezett országos idegen nyelvi prezentációs verseny egyik évben angol, másik évben német nyelven zajlik.

A három zsűritag – *Cselovszkyne dr. Tarr Klára*, egyházunk országos irodája ökömenikus és külügyi osztályának vezetője, *Gudrun Kirchnopf*, az Élő Nyelvek Szemináriuma vizsgáz-

tató tanára és *Szabó Eszter* egyetemi hallgató –, valamint a hallgatóság örömmel nyugtázta, hogy a diákok magas szinten beszélnek a német nyelvet, jól kezelik a technikai eszközöket, és előadókészségük is kiváló.

A támogatóknak köszönhetően senki sem távozott üres kézzel az eredményhirdetés után: nyelvikurzus-, nyelvvizsga-lehetőség, továbbá szótárak és nyelvkönyvek találtak gazdára.

■ URBÁN ÁGNES felvétele

E V A N G É L I K U S É L E T . É L E D ?

HIRDETÉS

DIGITALSTAND
www.digitalstand.hu

Bárhol vagyok, velem vannak a lapjaim.

WWW.DIGITALSTAND.HU

Olvassa az Evangelikus Élet digitális változatát!

Láthatatlan háború

Néha igencsak elgondolkodtató, mennyire viszonylagos, hogy miként értékeltünk egy elmúlt kort. Háromszáz évvel ezelőtre visszatekintve például *Vivaldi* idejébe érkezünk, akinek a zenéje még manapság is az egyik legkellemesebben csengő muzsika a komolyzene kedvelőinek fülében. Ugyanakkor ekkoriban írta *Savoyai Jenő* herceg, a bécsi császári-királyi udvari haditanács elnöke, hogy „a tárgyalás szükségessé tesz egy csatát”. Abban a korban ugyanis teljesen természetes volt, hogy a seregeket akár már a békétárgyalások közepette küldték hadba, mindössze azért, hogy az egyik fél javítsa tárgyalási pozícióját.

A 20. század aztán még alaposabb leckét adott abból, hogy bizonyos helyzetekben az emberélet mennyire értéktelen, így a náci és a kommunista terror elmúltával mindenki abban reménykedett, hogy a sok áldozatot követelő háborúk egyszer s mindenkorra véget értek. Nem így lett persze. A digitális technológiák és az internet elterjedésével a háború lehetséges területeinek a száma is megnőtt.

Az elmúlt hetek ukrán válságából egy momentumot érdemes most kiemelni: a Krim félsziget megszállásáról először azt lehetett olvasni, hogy azt azonosítatlan katonai alakulatok hajtották végre. Mindenki gyanította persze, hogy orosz csapatokról van szó, hiszen ebben a konfliktusban véges számú játékos küzd, de a bizonyíthatóság hiánya lépéselőnyt jelentett az elszakadásért

küzdő félnek. Jelenleg is mindössze diplomáciai csatározások zajlanak a felek között, és noha beszámoltak már a híradások egy halálos áldozatról is, ez elhanyagolható szám akár a közúti balesetben elhunytak számához képest is.

A mai ember szemében a vérontás barbár dolognak számít – ámde háborúkat enélkül is lehet vívni, főleg a technokrata társadalmakban. A kibertámadás jobbra az interneten zajlik, és egyik jellemzője, hogy a háborúban álló felekről gyakorlatilag nem lehet bizonyítani, hogy az egyes támadásokat ők indították. A csapásokhoz ugyanis főleg vírusok által megfertőzött gépeket használnak, azaz olyan „zombihálózatba” kapcsolják őket, amelyben aztán a felhasználók tudta nélkül képesek irányítani őket.

Ha valakinek a számítógépet sikerül megfertőzni, akkor jó eséllyel még fény sem derül erre, hiszen ezek a gépek egészen addig tökéletesen működnek, amíg utasításokat nem kapnak, és még ilyenkor is leginkább csak annyit lehet tapasztalni, hogy többet számol a gép vagy több hálózati forgalmat bonyolít le. És a megtámadott fél csak azt fogja tapasztalni, hogy a világ minden tájáról próbálnak behatolni a rendszerébe, vagy próbálják meggátolni a működését. Persze vissza lehet követni a támadások eredetét, de az adott ország kormánya úgyis cáfolni fogja, hogy bármi köze lett volna az eseményekhez.

2007-ben Észtországot érte támadás, következményeként pár hétre

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ



Rovatgazda: Nagy Bence

összeomlott az ország digitális infrastruktúrájának egy része. A médiát és bankszektorra érintő csapások rendkívül hatásosak, hiszen a gazdaság megbénítása és az emberek információhoz jutásának megakadályozása okozhatja a legnagyobb veszteséget és pánikot. Valószínűleg ez a konfliktus hívta fel a figyelmet arra, hogy az egyes államoknak jobban fel kell készülniük a vértelen háborúkra is...

Érdekes az is, ahogyan különféle szolgáltatók reagálnak a kialakult helyzetre. A piacvezető orosz kereső, a *Yandex* térképszolgáltatása a különböző országokban más-más státusúnak jelzi a Krimet: Oroszországban orosz területnek, Ukrajnában ukránnak. Mint írják: „Felhasználóink különböző országokban élnek, számukra azt a valóságot mutatjuk, amely körbeveszi őket.” Ami persze üzleti nyelvre lefordítva annyit tesz, hogy nem akarják magukra haragítani a negyvenhatmillió orosz internetezőit, akik hazafias okokból átérhetnének egy másik keresőre, így a profítérdek fontosabbak az egyértelmű állásfoglalásnál.

Kicsit azért úgy érzi magát az ember, mintha vihar előtti csend lenne, miközben reménykedik abban, hogy nem egy valódi háború lesz hatással az internet fejlődésére.

■ N. B.

Evangélikus építészt is kitüntettek Ybl-díjjal

Idén – a díj 1953-as alapítása óta először – *Ybl Miklós* egyik legjelentősebb épületében, a budapesti Operaházban tüntették ki Ybl-díjjal az arra érdemesített építészeket: *Jánosi Jánost, Kováts András Miklóst, Pottyondy Pétert, Potzner Ferenc Pétert, Szalay Tihamért, Szegő György Jánost, Szenté-Vargáné Gerencsér Judit Annát, Szuromi Imrét és Szűcs Endrét.*

„Nemcsak az emlékezés és örökségünk megőrzése, megmutatása a dolgunk, hanem mai korunk, mai kiváló alkotóink ünneplése is, akik munkája és tehetsége Ybl Miklóshoz hasonlóan fővárosunkat és hazánkat az egész világon elismertté teszi” – mondta *Réthelyi Miklós*, az ENSZ Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete (UNESCO) Magyar Nemzeti Bizottságának elnöke az

Ybl Miklós születésének 200. évfordulóján rendezett ünnepségen.

Réthelyi Miklós emlékeztetett rá, hogy Ybl Miklós születésének 200. és *Lechner Ödön* halálának 100. évfordulója az UNESCO védnökségét is élvezzi, ezért az építészekről az ENSZ összes tagállamában megemlékeznek.

A kimagasló egyéni építészeti tevékenységért adható Ybl-díjat *Pintér Sándor* belügyminiszter nyújtotta át. A Deák téri lutheránus sziget megújításában is közreműködő *Potzner Ferenc Péter* Budapest építészeti értékeinek megőrzéséért és olyan kulturális is jelentős középületek rekonstrukciós terveit vehette át a rangos elismerést, mint a Zeneakadémia, a Fejér Megyei Levéltár és a Várkert Bazár.

► Forrás: MTI

Ajándék szárszói hétvége EvÉlet-előfizetőnek



Több mint öt évtizede hűséges budapesti előfizetőnknek, *Leskó Lászlónak* és feleségének kedvezett idén a szerencse, ők nyerték a balatonszárszói Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthon által felajánlott nyeremény hétvégét. Balaton-parti pihenésük időpontjával április elejét választották. Tavaly decemberben meghirdetett nyereményakciónkon azon előfizetőink vehettek részt, akik idén vízkereszt ünnepig megújították EvÉlet-előfizetésüket.

A Budavári Evangélikus Szabadegyetem második évadának előadója április 6-án *Konok Tamás* Kossuth-díjas festőművész volt. A *Szakralitás és gyógyító erő a kortárs művészetben* című előadás rendhagyó módon beszélgetés formájában történt, amelynek moderálásában az est házigazdája, *dr. Fabiny Tamás* püspök működött közre. *Konok Tamás* a magyar festészetben a geometrikus absztrakció meghatározó képviselője. Saját bevallása szerint festővé Párizsban vált, ahol évtizedekig élt és alkotott. Korán megmutató tehetségét és munkabírását mutatja, hogy huszonhét éves korában már önálló kiállítása nyílt a francia fővárosban.

■ HORVÁTH-HEGYI ÁRON felvétele



ÚJ SZÉCHENYI TERV

Épületenergetikai korszerűsítés az Evangélikus Középiskolai Kollégiumban

Az Evangélikus Középiskolai Kollégium több mint 130 millió forintot nyert az *Új Széchenyi terv Környezet és energia operatív programjában*. A támogatás lehetővé teszi az Evangélikus Középiskolai Kollégium fűtés- és használatimelegvíz-rendszerének korszerűsítését, napkollektoros rendszer kialakítását, napelemek felszerelését, az épület utólagos külső hőszigetelését.

Az épület energetikai tényezői már nem megfelelőek, fűtés- és használatimelegvíz-rendszere nem tesz eleget a kor elvárásainak, nyílászárói és fényforrásai mára elavultak.

A most kezdődő projekt keretében napelemes rendszert építenek ki, a fűtés- és használatimelegvíz-rendszert teljesen felújítják, napkollektorokkal segítve a működését. Sor kerül a falak utólagos szigetelésére, valamint a nyílászárók cseréjére is. A régi világítótesteket új, energiatakarékos darabokra cserélik.

A projekt elsődleges célcsoportja az Evangélikus Középiskolai Kollégium valamennyi diákja és dolgozója. A projekt környezeti hatásterülete azonban nemcsak az érintett ingatlanra terjed ki, hanem az elérni kívánt indikátorértékekkel közvetve az egész ország energiaellátásának biztonságát és versenyképességét javítja, a környezeti állapot megőrzését érdemben szolgálja.



A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Evangélikus Középiskolai Kollégium • 1077 Budapest, Rózsák tere 1. • bpkollégium@lutheran.hu
evangoli-rozsaktere.hu
ujszechenyiterv.gov.hu



ÚJ SZÉCHENYI TERV

Épületenergetikai korszerűsítés a Tessedik Sámuel Evangélikus Szeretotthon és Családok Átmeneti Otthonában

A Tessedik Sámuel Evangélikus Szeretotthon és Családok Átmeneti Otthona több mint 107 millió forintot nyert az *Új Széchenyi terv Környezet és energia operatív programjában* (KEOP). A támogatás lehetővé teszi a Tessedik Sámuel Evangélikus Szeretotthon és Családok Átmeneti Otthona fűtés- és használatimelegvíz-rendszerének korszerűsítését, napkollektoros rendszer kialakítását, napelemek felszerelését, az épület utólagos külső hőszigetelését.

Az épület energetikai tényezői már nem megfelelőek, fűtés- és használatimelegvíz-rendszere nem tesz eleget a kor elvárásainak, nyílászárói és fényforrásai mára elavultak.

A most kezdődő projekt keretében napelemes rendszert építenek ki, a fűtés- és használatimelegvíz-rendszert teljesen felújítják, napkollektorokkal segítve a működését. Sor kerül a falak utólagos szigetelésére, valamint a nyílászárók cseréjére, felújítására is. A régi világítótesteket új, energiatakarékos darabokra cserélik. A felújítás célja az épület primerenergia-fogyasztásának a lehetőségekhez mért maximális csökkentése.

A projekt elsődleges célcsoportja a Tessedik Sámuel Evangélikus Szeretotthon és Családok Átmeneti Otthona valamennyi lakója és dolgozója. A projekt környezeti hatásterülete azonban nemcsak az érintett ingatlanra terjed ki, hanem az elérni kívánt indikátorértékekkel közvetve az egész ország energiaellátásának biztonságát és versenyképességét javítja, a környezeti állapot megőrzését érdemben szolgálja.



A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Tessedik Sámuel Evangélikus Szeretotthon és Családok Átmeneti Otthona • 2100 Gödöllő, Berente István u. 11.

ujszechenyiterv.gov.hu



ÚJ SZÉCHENYI TERV

Épületenergetikai korszerűsítés a Sarepta Budai Evangélikus Szeretotthonban

A Sarepta Budai Evangélikus Szeretotthon több mint 100 millió forintot nyert az *Új Széchenyi terv Környezet és energia operatív programjában*. A támogatás lehetővé teszi a Sarepta Budai Evangélikus Szeretotthon fűtés- és használatimelegvíz-rendszerének korszerűsítését, napkollektoros rendszer kialakítását, napelemek felszerelését, az épület utólagos külső hőszigetelését.

Az épület energetikai tényezői már nem megfelelőek, fűtés- és használatimelegvíz-rendszere nem tesz eleget a kor elvárásainak, nyílászárói és fényforrásai mára elavultak.

A most kezdődő projekt keretében napelemes rendszert építenek ki, a fűtés- és használatimelegvíz-rendszert teljesen felújítják, napkollektorokkal segítve a működését. Sor kerül a falak utólagos szigetelésére, valamint a nyílászárók cseréjére is. A régi világítótesteket új, energiatakarékos darabokra cserélik.

A projekt elsődleges célcsoportja a Sarepta Budai Evangélikus Szeretotthon valamennyi lakója és dolgozója. A projekt környezeti hatásterülete azonban nemcsak az érintett ingatlanra terjed ki, hanem az elérni kívánt indikátorértékekkel közvetve az egész ország energiaellátásának biztonságát és versenyképességét javítja, a környezeti állapot megőrzését érdemben szolgálja.



A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Sarepta Budai Evangélikus Szeretotthon • 1029 Budapest, Báthori utca 8. • info@sarepta.hu

sarepta.hu
ujszechenyiterv.gov.hu



HÍREK, HIRDETÉSEK

Meghívó déli kerületi közgyűlésre

A Déli Evangélikus Egyházkerület Közgyűlése április 25-én 10 órai kezdettel ülést tart a Pusztaföldvári Evangélikus Egyházközség gyülekezeti termében. Erre az alkalomra a közgyűlési tagokat és minden kedves érdeklődőt szeretettel várunk.

RADOSNÉ LENGYEL ANNA *felügyelő*, GÁNC S PÉTER *püspök*

Tamás-mise az Evangélikus Egyetemi Gyülekezetben

Tamás-mise lesz április 13-án 18 órakor az Evangélikus Egyetemi Gyülekezetben (1117 Budapest, Magyar tudósok körútja 3.) Téma: „Tudsz követni...?”

– Hááát, Uram, bevallom, nem mindig győzöm a tempót, amelyet diktálsz. Olykor olyan irányba vezetnél, amerre magamtól álomban sem indulnék. Gyakran érvelsz úgy, hogy itt bent lázadva forrongok szavaid ellen. Néha – őszintén megvallva – le is kopnék, ha nem fordulnál újra meg újra hátra, hogy lásd, itt vagyok-e még... Te hívtál. Vigyázz rám! Ne hagyd, hogy elmaradjak tőled!

Igehirdető: *Cselovszky Ferenc*. Liturgus: *Szántó Enikő*. Házigazda: *Szeli Noémi és Zalán Eszter*. Szeretettel várjuk a családokat is, a kisgyerekeknek külön játszószarkot rendezünk be.

Ökumenikus találkozó

Minden hónap 3. vasárnapján, 18 órakor ökumenikus találkozó, is-tentisztelet és előadás lesz a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának székházában (1117 Bp., Magyar tudósok körútja 3.), a földszinti tanácsteremben. Az április 20-i téma: *A kibontakozás teológiája*. Szeretettel várjuk a korábbi farkasréti, valamint a megszűnő KÖT közösségek tagjait is.



50 ÉVE HARANGÖNTÉS
ÓRBOTTYÁNBAN
GOMBOS MIKLÓS
aranyszorús
harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk (harangjátékokat is) a harangokkal kapcsolatos bármely munkához.

harangontes.hu – harangontode.hu

Levél cím: 2162 Órbottyán, Rákóczi u. 121.
Mobil: 30/948-9575, fax: 28/361-770.
E-mail: gombosmi@harangontes.hu.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (április 13.)

A Jézus előtt és után menő sokaság pedig ezt kiáltotta: „Hozsánna a Dávid Fiának! Áldott, aki jön az Úr nevében! Hozsánna a magasságban.” Mt 21,9 (Zsolt 119,43; Jn 12,12–19; Fil 2,5–11; Zsolt 55) Nagy próbatétel (volt), hogy hányan értik meg: Jézus műve nem politikai, hanem spirituális megváltás. A sikeres embernek hódolni, a fényében sütkérezni jó volt virágvasárnap, hozsannázott a tömeg... A nagyhét nyitánya után az események döbbenetes fordulatot vettek. Ebben a kudarcban azonban Isten dicsőséges tette zajlott le, nem várt módon. A hit próbatétele ez nekünk is, ma is! A látszólagos vereség mögött Isten hatalmas, dicsőséges műve megy végbe az emberért. Jézust nézzük, hódolunk neki, de látjuk-e őt igazán, és értjük-e, mit tesz értünk?

Hétfő (április 14.)

Azután bement Jézus a templomba, és kezdte kiűzni az árusokat, ezt mondta nekik: „Meg van írva: És az én házom imádság háza legyen, ti pedig rablók barlangjává tettétek.” Lk 19,45–46 (5Móz 4,24; Róm 5,6–11; Jn 18,1–11) A szent dolgok tekintetében Jézus nem enged semmilyen kompromisszumot. „Otthonom a templom. / Mennyei otthonom halvány földi mása, / drága tükörképe, szent hívogatása. / Míg egykor mennyei hajlékod befogad, / köszönöm, Istenem, földi hajlékodat!” (*Túrmezei Erzsébet: Otthonom*)

Kedd (április 15.)

Mindezek arra várnak, hogy idejében adj nekik eledelt. Ha adsz nekik, sze-degetnek, ha bőkezű vagy, jóllaknak javaiddal. Zsolt 104,27–28 (ApCsel 14,17; Jób 38,1–11; 42,1–6; Jn 18,12–27) Sokan érzik azt kontinensünkön (is), hogy oly sok minden kellene a jólétükhöz, miközben meglévő, gyarapodó javai-akat természetesen veszik, és talán észre sem veszik. Arányérzékünket *Luther Márton Kis kátéjának* felütésével (is) helyre tehetnénk: olvassuk el, mi az, amit a reformátor szerint mennyei Atyánk mindennapi kenyérként ad meg nekünk! Hálával vesszük-e ajándékait?

Szerda (április 16.)

Jézus Krisztus mondja: „Én vagyok a világ világossága: aki engem követ, nem jár sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága.” Jn 8,12 (2Móz 13,21; Ézs 26,20–21; Jn 18,28–40) Vannak persze fényes ünnepek, de a hétköznapiak az embert próbálók. Van, hogy úgy érezzük: életünk ege hirtelen beborul, majd teljes éjszakai sötétség ereszkedik ránk. A sötétben minden nagyobb-nak lát-szik, az arányok eltorzulnak, félelmetes és veszedelmes minden. A fényben azonban minden a valós méretében mutatkozik. Fény, világosság árad Jézus-ból, aki erősebb minden félelemnél és bajnál: vele nem vagyunk elveszettek, kiszolgáltatottak. Nem passzív elfogadás azonban a sorsunk, ennél sokkal nagyobb ajándékot rejtett el nekünk: követve őt, a krisztusi szót hirdetve, cse-lekedve lesz teljes az életünk.

Csütörtök (április 17.)

Jézus mondta: „Ezeket azért mondom nektek, hogy békességetek legyen énben-nem. A világon nyomorúságatok van, de biztatok: én legyőztem a világot.” Jn 16,33 (Ézs 25,4; Jn 13,1–15/34–35/; 1Kor 11,23–26; Jn 19,1–16a) Nagycsütörtök: hitünk lényege, a krisztusi megváltás megkezdődött. Az előestén Jézus asztalhoz ül tanítványaival. Mi, akik „annál az asztalnál” nem lehetünk ott, az oltárnál lehetünk vendégei. Asztalközösség itt, e földön és majd az örök-kevalóságban, Isten atyai házában. A békesség és a győzelem zálogát vehet-jük magunkhoz szent teste és vére által. Aki nem éhezi és szomjazza, az va-jon miből meríti erejét...?

Péntek (április 18.)

Ekkor Jézus hangosan felkiáltott: „Atyám, a te kezvedbe teszem le az én lelke-met!” És ezt mondván meghalt. Lk 23,46 (Zsolt 86,5; Jn 19,16b–30; 2Kor 5,14b–18/19–21; Jn 19,16b–30) Nincsenek felkavaróbb sorok, mint Jézus gólgotai kereszthalálának tudósításai az evangéliumokban! Jézus Isten Fia volt. A meg-váltást nem „távoli, steril” módon vitte véghez, hanem minden testi és lelki kínt átélte, amelyet egy ember elszenvedhet! Isten akarata előtt meghajolva átadta önmagát az Atyának mindenestül. Mindent értünk tett, mindent helyettünk vállalt! A nagypéntek a komor felhők tornyosulása, majd „sötét-ség lett az egész földön”. A nagyszombat a mély gyász fájdalma – de rákövet-kezik a húsvét hajnalának áldott fénye.

Szombat (április 19.)

Jézus Krisztus mondja: „Így most titeket is szomorúság fog el, de ismét meg-látlak majd titeket, és örülni fog a szívetek, és örömetöket senki sem veheti el tőletek.” Jn 16,22 (Zak 1,17; JSir 3,51–62; Jn 19,31–42) Nagyszombat: a vil-lág árva, elveszett, Jézus a sírban fekszik. Minden hiába volt? Csőd, kudarc? Miért engedte meg ezt Isten? Még mielőtt bekövetkezne a passió, Jézus a szí-vüinkre helyezi a legfontosabbakat. Örömről beszél, el nem múlt, el nem ve-hető örömet ígér. S Jézus soha, semmilyen ígéretével nem csapott be! A nagy-szombat gyásza és könnyei fontosak, megspórolhatatlanok. Össze kell tör-nünk, hogy kegyelméből újra élhessünk. Bűneink vitték őt a keresztre – ez-el szembesülnünk kell, és látnunk kell igazi valónkát. Jézus keserves árat adott üdvösségünkért. De győzelmet vett, és örömet ad már most, és még telje-sebb örömet tartogat.

■ KÖHÁTI DOROTTYA

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból április 13-ától április 20-áig

| VASÁRNAP | HÉTFŐ | KEDD | SZERDA |
|---|---|---|--|
| <p>9.40 / M1 <i>Biblia és irodalom</i></p> <p>10.00 / Bartók rádió <i>Közvetítés Rómából, a lutheránus egyházközség templomából</i></p> <p>A Concerto Romano virágvasárnapi hangversenye</p> <p>11.00 / M1 <i>Virágvasárnapi evangélikus istentisztelet közvetítése Répceláról</i></p> <p>Igét hirdet: Verasztó János lelkész (ismétlés: 23.45 / Duna World)</p> <p>11.30 / Mezzo Tv <i>Bach: Húsvéti kantáták</i></p> <p>20.00 / Bartók rádió <i>Kapcsoljuk Rigát, a Szent János-templomot Kristine Adamaite orgonál</i></p> <p>23.15 / Duna World <i>Lyukasóra (irodalmi műsor)</i></p> | <p>10.10 / Duna Tv <i>Isten kezében</i></p> <p>10.15 / M1 <i>Család-barát (délelőtti magazinműsor)</i></p> <p>18.00 / M2 <i>Magyar népmesék (magyar rajzfilmsorozat)</i></p> <p>16.20 / Duna World <i>Metodista ifjúsági műsor</i></p> <p>18.00 / Pax Tv <i>Evangélikus istentisztelet a budavári evangélikus templomból</i></p> <p>19.35 / M3 <i>Sok hűhó semmiért (színházi előadás)</i></p> <p>20.00 / Duna World <i>Barátságos arcot kérek (magyar játékfilm, 1935) (71')</i></p> <p>22.00 / Bartók rádió <i>Dzsesszkonzertek Debreceni Dzsessznapok 2013</i></p> | <p>18.30 / M1 <i>A következő! (kvízműsor)</i></p> <p>16.00 / Duna World <i>Élő egyház (vallási híradó)</i></p> <p>20.00 / Pax Tv <i>Kút (élő interaktív műsor)</i></p> <p>20.00 / Corvinus Rádió (Sopron) <i>Lélekhangoló</i></p> <p>Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (<i>corvinusradio.hu</i>)</p> <p>21.00 / Duna World <i>A rejtélyes XX. század</i></p> <p>Kun Miklós történész műsora</p> <p>21.30 / Duna World <i>Hol zsarnokság van... (magyar dokumentumfilm)</i></p> <p>2.10 / TV2 <i>A rózsá énekei (magyar film, 2002)</i></p> | <p>6.35 / M3 <i>Tizenkét hónap az erdőn (ismeretterjesztő sorozat)</i></p> <p>13.30 / Kossuth rádió <i>„Tebenned bíztunk elteitől fogva...”</i></p> <p>A református egyház félórása</p> <p>15.00 / Duna Tv <i>Építészet XXI.</i></p> <p>19.00 / Bartók rádió <i>Sebő</i></p> <p>Bartók Erdélyben</p> <p>19.35 / Bartók rádió <i>Bach: Máté-passió</i></p> <p>20.20 / M1 <i>Szabadság tér '89 (történelmi magazinműsor)</i></p> <p>21.55 / Duna Tv <i>A Karamazov testvérek (amerikai játékfilm, 1958) (140')</i></p> <p>0.35 / Duna Tv <i>Beavatás</i></p> <p>Czakó Gábor televíziós esszéje</p> |
| CSÜTÖRTÖK | PÉNTEK | SZOMBAT | VASÁRNAP |
| <p>5.15 / M1 <i>Hajnali gondolatok</i></p> <p>11.07 / Kossuth rádió <i>A hely (riportműsor)</i></p> <p>18.15 / Duna World <i>Via Dolorosa – A fájdalom útja</i></p> <p>Meditáció</p> <p>Krisztus keresztútjáról</p> <p>20.11 / Kossuth rádió <i>Belépő (kulturális magazin)</i></p> <p>21.50 / Duna Tv <i>Az ajtó (német–magyar játékfilm, 2011) (93')</i></p> <p>23.20 / M1 <i>Történetek a nagyvilágból (nemzetközi riportmagazin)</i></p> <p>23.50 / Duna Tv <i>MűpArt classic</i></p> <p>Mendelssohn: Paulus-oratórium</p> | <p>9.00 / Pax Tv <i>Evangélikus istentisztelet a budavári evangélikus templomból</i></p> <p>10.00 / M1 <i>Nagypénteki református istentisztelet közvetítése a debreceni Nagytemplomból</i></p> <p>14.50 / Duna Tv <i>A kilencedik órában – Nagypénteki gondolatok</i></p> <p>19.35 / Bartók rádió <i>Johann Friedrich Fasch: Passio Jesu Christi</i></p> <p>22.55 / Duna Tv <i>Vándorút (amerikai játékfilm, 2010) (121')</i></p> <p>23.00 / M1 <i>A passió (amerikai film, 2004) (122')</i></p> <p>1.05 / M1 <i>Szent Pál nyomán (magyar ismeretterjesztő film)</i></p> | <p>5.50 / Duna Tv <i>...és még egymillió lépés (magyar ismeretterjesztő sorozat)</i></p> <p>Hegyek, völgyek, mesteremberek</p> <p>7.40 / Duna Tv <i>Élő egyház (vallási híradó)</i></p> <p>15.05 / Bartók rádió <i>Egy zenemű – több előadás</i></p> <p>Pergolesi: Stabat Mater</p> <p>20.25 / M1 <i>Fölszállott a páva (népzenei tehetségkutató)</i></p> <p>Döntő</p> <p>22.50 / Duna Tv <i>Csalódás (magyar játékfilm, 1942) (76')</i></p> <p>23.00 / Bartók rádió <i>Ars nova – a XX–XXI. század zenéje</i></p> <p>0.20 / Duna Tv <i>MűpArt</i></p> <p>Szabó Balázs koncertje</p> | <p>9.00 / Pax Tv <i>Evangélikus istentisztelet a budavári evangélikus templomból</i></p> <p>9.06 / Kossuth rádió <i>Feltámadott, alleluja!</i></p> <p>9.30 / ZDF (német) <i>Húsvéti evangélikus istentisztelet Bonnból</i></p> <p>10.04 / Kossuth rádió <i>Húsvéti evangélikus istentisztelet az arnóti evangélikus templomból</i></p> <p>Igét hirdet: Buday Barnabás esperes</p> <p>11.00 / Duna Tv <i>Húsvéti református istentisztelet Zilahról</i></p> <p>21.05 / Bartók rádió <i>A westminsteri apátság kórusának hangversenye</i></p> <p>21.40 / M1 <i>Spartacus (amerikai film, 1960) (180')</i></p> |

Evangelikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu. • **EvÉlet on-line:** www.evangelikusélet.hu. • **Hirdetésfelvétel:** hirdetes@evelet.hu.
Előfizetés: elofizetes@evelet.hu. • **Szerkesztőség:** 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108, 20/824-5519; fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Balla Mária (maria.balla@lutheran.hu).
Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu).
Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor:** Fedor Sára (sara.fedor@lutheran.hu).
Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line: Károly György Tamás (evelet@kgyt.hu).
Munkatárs: Kinyik Anita (kinyik.anita@lutheran.hu). **Rovatvezető:** dr. Hafenschner Károly – Régi-új liturgikus sarok (hafo@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghegy Antal – A vasárnap ígéje (antal.veghegyi@lutheran.hu). **Szerkesztőbizottság:** Adámi Mária, B. Walkó György, dr. Fabiny Tamás, Horváth-Hegyi Áron, Kende K. Péter, Kiss Miklós, Orosz Gábor Viktor, Pröhle Gergely, Radosné Lengyel Anna, T. Pintér Károly.

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228, 20/824-5518; fax: 1/486-1229.
Felelős kiadó: Kende K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu). **Nyomdai előállítás:** Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.).
Felelős vezető: Nagy Zoltán. **Árusítja a kiadó. Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Terjesztési ügyekben reklamáció a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletág ingyenes telefonszámán: +36-80/444-444 és a Luther Kiadónál. • INDEX 25 211, ISSN 0133-1302.**

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3575 Ft, fél évre 7150 Ft, egy évre 14 300 Ft, európai országba egy évre 48 100 Ft (172 euró), egyéb külföldi országba egy évre 56 320 Ft (201 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap eseményével regisztrálni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hét végi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

